

Orosházi HARANGSZÓ

XIV. évfolyam 1. szám · 2007. böjt–húsvét

Krisztus valóban feltámadt!

Jézus Krisztus feltámadása a halálból a keresztyén hit központi igazsága. Ahogy Pál is írta: „*Ha pedig Krisztus nem támadt fel, semmit sem ér a ti hitetek, még bűneitekben vagytok.*” [1Kor 15,17] A keresztség egész felépítése és az örök életbe – s ezáltal az élet értelmébe – vetett minden reménye Krisztus feltámadásán áll vagy bukik. A halál az ember legnagyobb ellensége. Egyszer minden ember meghal, még a legnagyobbak is. Az egész fizikai, biológiai és társadalmi élet a halál uralma alatt van, Isten büntetése miatt, amit az ember érdemelt ki, amikor legelső alkalommal az Édenkertben nem engedelmeskedett Isten szavának, kérésének, hogy tartsa tiszteletben a kert két fáját. S ezzel az engedetlenségével tragikus, kárhozatos bünt hozott a teremtett világba (1Móz 3,17). Jézus Krisztus, a teremtő Isten Fia és a vakvágányra került embervilág megígért megváltója, aki a kereszten legyőzte a halált, magára véve az ítéletes átkot (Gal 3,13). Ezzel megnyitotta az Istenhez és az örök élethez, az Isten országába, azaz az üdvösségre vezető keskeny utat. Feltámadása a történelem legfontosabb eseménye!

Milyen bizonyítékokat is sorolhatunk fel amellet, hogy Krisztus valóban feltámadt? A csodálatos és megrendítő feltámadás valódi ténye nélkül az apostolok nem lettek volna képesek arra, hogy életük kockáztatásával, szilárd meggyőződéssel vallják, hirdessék az Úr Jézus feltámadását. Ha nem támadt volna fel, akkor minimum életveszélyes helyzetben visszavonták volna a szavukat. Tudjuk, hogy az apostolok – János apostol kivételével – mind mártírhaltak, azaz keserves körülmények között végezték ki őket! Kizárt dolog, hogy ebben a halálos

helyzetben ne vallották volna be, ha csak kitalálás és hazugság az egész! Amikor vitték őket a bitóra vagy a vadállatok elé, egészen biztos, hogy félelmükben, kétségbeesésükben könyörögtek volna az életükért, vagy legalább egy-kettő adódott volna közülük, akik ezt cselekedték volna, ún. beismerő vallomást tettek volna, s esetleg még ecsetelték is volna, hogyan és mikor és milyen feltételekkel találták ki az Úr Jézus feltámadásának az esetét. Ez lehetett volna a nagy összeesküvés! Az apostolok – ismerve emberi

Simon András rajza

gyengességüket – nem lettek volna abban a helyzetben, hogy kitalálják Jézus feltámadását. Talán Péter apostol képes lett volna erre? Aki a letartóztatás éjjelén ijedtében háromszor is letagadta, hogy egyáltalán ismerné ezt a galileai származású férfiút? Kizárt dolog! Még a temetését sem merték vállalni! A golgotai kereszt véres eseménye után mindannyian úgy megrettentek, hogy a Feltámadott csak zárt ajtókon át tudott hozzájuk belépni,

hogy megbízza őket a szent feladattal, a misszióval. Egészen biztos, hogy képtelenség a tanítványok fantáziájára hagyatkozni, amikor még az újjászületés rejtélyét sem értették meg igazán.

Krisztus feltámadásának történelmi hatását nem lehet tagadni (illetve lehet, mint ahogy a napot is le lehet tagadni az égről). Még az időszámításunkat is az Úr Jézus Krisztus történelmi jelenlétéhez igazítjuk, s egyetlen mértékadó történész sem tagadhatja le, hogy a Krisztus nyomában megindult vallási mozgalom radikálisan megváltoztatta a világ arculatát.

Krisztus valóban feltámadt! Ennek a csodálatos ügynek a legnagyobb bizonyítéka, hogy az Egyház – minden emberi gyengeség ellenére – él és működik. Van, ahol gyengébben, mint a mi vidékünkön, illetve országunkban, s van, ahol sokkal erősebben, mint például az Egyesült Államokban. Az Egyház szervezetenként szét esett, szétszakadt: vannak történelmi egyházak és szekták, s ezek nagyon sokszor egymással is szemben állnak. De Krisztus ügye él, létezik és növekedik!

Krisztus valóban feltámadt! Megtapasztaltam, naponta beszélhetek vele! Beszélni csak egy élővel lehet! S Vele lehet! Olvasóink között is lesznek sokan, akik ismerik ezt a szikrázóan szép élményt, hogy beszélhetünk vele és átélhetjük az Ő megnyugtató, békét adó drága szavát és szent jelenlétét. A templomban is, de otthonunkban, privát bibliaórákon is – amikor egyszer csak egy Ige megszólal nekünk, és „oszlík lelkünk barna gyászsa”! Nagyon nagy élmény ez, s mi, akik ezt már számtalanszor átéljük, tudjuk, hogy Krisztus feltámadt és él! S Vele/Önnel is beszélni szeretne!

RIBÁR JÁNOS

Nagyhét és feltámadás

Néhány sor a méltó emlékezés és ünneplés érdekében

„És ahogyan Mózes felemelte a kígyót a pusztában, úgy kell az Emberfiának is felemeltetnie, hogy aki hisz, annak örök élete legyen őbenne.”

[Jn 3,14–15]

Szeretettel kérjük, igyekezzünk tudatosítani a nagyhét és a feltámadás ünnepkörének 1.) a gyülekezeti alkalmait; 2.) a tartalmi jelentését. Mérlegeljük: az Úr Jézus Krisztus óriási áldozatot hozott értünk, s tőlünk szinte csak azt kéri, hogy erre lelkünkben – gyülekezeti alkalmainkon – emlékezzünk hálaadással. Krisztus sebeire tekintettel kérünk mindenkit: ne keményítsétek meg a szíveteket!

Virágvasárnap (április 1.)

10 órákor istentisztelet: Az oltár előtt elhangzik az Úr Jézus jeruzsálemi bevonulásának története. A palmaágakat vágdaló és a felsőruhákat sem sajnáló sokaság boldogan köszönti a számárhátán ülő messiáskirályt. Az igehirdetés textusa: Fil 2,5–11. Megrendítő krisztusi gesztus: értünk hajlandó volt lemondani „mennyei, isteni formájáról”, hogy hozzánk, emberekhez hasonlónak legyen, s megalázza magát a megváltó kereszthaláláig! Isten magasztalja fel Jézust, s nekünk lát-nunk és imádnunk kell a miértünk mindent megtevő Megváltónkat! Szabadok vagyunk bűntől, kárhozattól, haláltól, és meghívottak vagyunk az Örök Életre!

18 órákor „Készítsétek az Úr útját!” című zenés evangélium: Károlyfalvi Zsolt teológiai hallgató komponálta és az általa szervezett fiatalok adják elő azzal a szándékkal, hogy bizonyosságot tegyenek egy hitbeli tényről: a Krisztusba vetett élő hitnek van a lelkünkben előkészítése. Csak vegyük észre, érzékeljük ezt az előkészítést. Keresztelő Jánossal kezdődött az újszövetség kora, ő az, aki Krisztusra mutatott!

Nagyhét hétfője (április 2.)

18 órákor passióelőadás: Vendégeink lesznek Budapestről, meghozzá mozgáskorlátozottak, akik szívvel-lélekkel „játsszák el” az Úr Jézus szenvedéstörténetét. Évek óta járják az országot, minden esztendőben egy nagyobb területet szemel ki ez a közösség, és mindenütt nagy szeretettel fogadják őket, és nagy (lelki) sikert aratnak. Megrendítő a bizonygatójuk! Felhívjuk mindenki figyelmét,

hogy – lelke, hite erősödése érdekében – jöjjön el erre a megrendítő előadásra!

Nagycsütörtök (április 5.)

18 órákor istentisztelet: Evangélikus Egyházunkban összesen kettő szentség van, az egyik a keresztség szentsége, amit már a feltámadott, és a mennybe induló Krisztus rendelt el, parancsolt meg tanítványainak. E parancs alapján keresztlünk gyermeket és felnőttet! A másik az „Úr szent vacsorája”, röviden kifejezve az „úrvacsora”, aminek a szent lényege, hogy magunkhoz vehetjük az Úr Jézus szent és drága testét és véréát az ostya és a bor színe alatt. Nagycsütörtök este elgondolkodunk erről a szent titokról, hogy materiális értelemben is egyesülhetünk a mi Urunkkal az úrvacsora szentsége által. Az igehirdetés 1Kor 11,23–29-re épül, amiben sorjázna a nagyon fontos kijelentések: 1.) Pál leírja, hogy ő ezt a szent titkot „az Úrtól vette”, s idézi a szerzetes szent szavait; 2.) szembesít bennünket azzal, hogy mi pedig méltóképpen ünnepelezzük a szentséget, amikor magunkhoz vesszük. Az úrvacsora lelki tartalma: bűneink bocsánatának elfogadása, valamint élő közösség Krisztus Jézussal és egymással. Örvendetes lenne, ha ezen az istentiszteleten is sokan lennénk! Nem tagadjuk, ez a szentségi titok a legkülönösebb, hiszen az Úr Jézus testéről, vérééről van szó az ostya és a bor színe alatt.

Méltón az veszi magához a szentséget, aki áhitattal, bűnbánattal, alázattal, de a megváltása boldog tudatában teszi ezt.

NAGYPÉNTEK (április 6.)

Két alkalommal is várjuk az emlékezőket ezen a napon!

10 órákor istentisztelet: Feketébe öltöztetjük a templomot, mert Jézus Krisztus kereszthaláláról emlékezünk meg! Ó siralom, szívfájdalom! Ez a legmegrendítőbb nap! Isten Báránya – főpapként – bemutatja értünk az áldozatot, vállalja a keresztet, hogy levegye rólunk a kárhóztató bűn szörnységeit. Erre emlékezünk ezen a napon. Mivel szenvedésről, halálról van szó, nem az ünneplés szót használjuk, hanem az emlékezést! Emlékezünk arra, hogy mit tett értünk Krisztus – szeretetből, önként! Az igehirdetés textusa a 2Kor 5,14–21, amelynek talán az egyik legfontosabb mennyei kiáltása, üzenete felénk: „Krisztusért járva követségben, mintha Isten kérne általunk: Krisztusért

kérünk, béküljétek meg az Istennel.” Mert Isten Krisztusban megbékült velünk, s most nekünk is meg kellene békülnünk Istennel, hogy elhagyjuk a hitetlenséget, vagy – ami rosszabb – a hitbeli langyosságot!

18 órákor passióelőadás: Felolvassuk istentisztelet keretében az Úr Jézus Krisztus szenvedéstörténetét, hogy lélekben végigmehessünk a Kálvárián, vagyis követhessük Megváltónk szíve és a megváltás útján, és végül világosan ragyogjon előttünk, hogy mindez Isten akaratából, Krisztus engedelmségében helyettünk, értünk, miattunk történt. A gyülekezet a passióelőadást az énekeskönyv segítségével kísérheti figyelemmel. Olvasás közben minden fontosabb helyen megállunk énekelni, hogy a passió szövegét az ének szövege is közelebb hozza a szívünkhöz! A délelőtti után ez a másik legmeghatóbb, érzelmileg leginkább igénybe vevő egyházi, gyülekezeti alkalom. Aki képes velünk együtt átélni ezt a hajdani történetet, lélekben nagy dolgokat él át: megtisztulást, emelkedettséget, szeretetet és a lét értelmét!

Nagyszombat (április 7.)

Az Egyház ősi rendje, hogy ezen a napon is összegyűlünk

18 órákor istentisztelet a gyülekezeti teremben, az ifjúsággal közösen. Elcsendesedünk! Csend van, szent csend – és ebben a szent csendben énekel, imádsággal, igével várakozunk! Az oltár előtti Mt 27,57–66 igeszakasz alapján megemlékezünk Jézus temetéséről, s megtudjuk, hogy a sírt a jeruzsálemi őrség vigyázta. A sírt lepecsételték, és az őrség őrködött. Az igehirdetés alapigéje 1Pét 3,18–22. Lényege Krisztus kereszthalálának ránk vonatkozó következménye! Szó van itt azokról is, akik a gólgotai kereszten bemutatott áldozat előtt haltak meg, akikhez Jézus „alászállt” (az apostoli hitvallás szerint) a kereszthalál és a feltámadás időpontjai között. Ma azonban „itt és most” nekünk az a fontos, hogy hozzánk is alászáll Lélekben az ige és a szentségek által.

Húsvétvasárnap és -hétfő: feltámadás ünnepe (április 8–9.)

Mindkét ünnepnapon 10 órákor tartunk istentiszteletet: Az a lényeg, hogy soha semminek sincs reménytelenül vége, hanem van feltámadás, újrakezdés, megmenekülés, kiút! Ezért örvendez-

Profán apokalipszis

Azután látom, hogy egy fenevad támadta, aki egykor veres vala, de színét változtatta, és akinek nagyokat mondó szája vala, s aki lakik a szentek lakóhelyén, mert az ő gonosz serege elorzá vala azt. Előállván pedig a fenevad, mondá a hazugságot igazságnak, és sokakat elhitet vala, mert hatalma vala arra, hogy azt mondja, amit az emberek hallani szeretnének. Hisznek pedig neki számosan, és nagy sokaság voksol vala reá, mert azt mondá nekik, hogy minden igen jó, s ígéré nekik, hogy majd nagy lakomákat csapnak, s azok ennek igen örvendezének.

Szól és beszél vala pedig ez a fenevad az övéi előtt is, és az ő beszéde nevezetik okádéknak. Háborgának pedig sokan, amikor nyilvánvalóvá lett a fenevad gonosz beszéde. Akkor mondá a fenevad: Legyen háborúság a városban, és mondassanak az igazság fiai hamisságnak. Küldé pedig a fenevad a gonoszoknak seregét a városba, akik öltöznek a háborgók öltözetébe és azt mívelik, hogy sokan gyűjtogatnak vala az utcán. Akkor mondanak a fenevad szolgálai: Íme, gyűjtogatnak a háborgók, mert bántalmazni akarják a mi nagy és igaz vezérünket. Emlékezni készül vala pedig az ország a gono-

szok által egykor megöletettek, s a fenevad is leborul nagy ájtatosan, de az ő szívében mást gondol vala. S ismét küldi vala a gonoszoknak seregét a háborgók közé, a háborgók öltözetében, és azok ismét azt mívelik, hogy sokan törnek és zúznak vala. Akkor mondá a fenevad: Íme, mily nagy nyugtalanságot okoznak a háborgók! Nosza, védjük meg a várost! S parancsol vala a fenevad a poroszloknak, mondván: Menjetek és öljetek! Elindulának pedig a poroszlok, és az ő sisakjuk hasonlatos vala a mezei pásztorok ama vasfazékjához, amit közönségesen bográcsnak neveznek, és az ő kezükben villámló fegyver vala, és viselnek öldöklő botot is, amely hasonlatos vala a halálos kígyóhoz, a viperához. Bántalmaznak pedig vala válogatás nélkül kicsinyeket és nagyokat, nőket és férfiakat, ifjakat és véneket, sokakat megsebeznek, és megrszegednek azoknak véréből. Adatik nekik ezért vérdíjgyanánt hatszor tízezer taléntom – s ímé, elvették jutalmukat!

Akkor szól vala és mondá a fenevad az ő szolgálainak: Az ispotályokat be kell zárni, hulljon el a férgese az árokparton. S az iskolákat is meg kell szüntetni, kicsiket és nagyokat, és pénzt kell szedni azoktól, akik tanulni akarnak. Mindenek ára

emelkedjen és az adók is felettébb növekedjenek, dea multikatne bántsátok!

Szomorkodék vala és igen kesergék az én szívemben az én népemnek romlásán, mindezeket látván. S akkor hangot hallék, amely ezt mondja vala: Ne légy felettébb szomorú, mert a választottakért megrövidítettek majd azok a napok. Áldott legyen az Istennek neve örökkön örökké, mert Övé a bölcsesség és az erő. És Ő változtatja meg az idöket és az idöknek részeit; dönt királyokat és tesz királyokat; ad bölcsességet a bölcsenek és tudományt az értelmeseeknek. Ő jelenti meg a mély és elrejtett dolgokat, tudja, mi van a setétségben; és világosság lakozik vele!

Én, DiDimus, hallottam s láttam mindezeket, sőt még nagyobbakat is. Akinek van füle a hallásra és szeme a látásra, ímé, az is hallja és látja!

© Sárospataki Református Lapok
(További információ: www.tirek.hu)

(Szerkesztőségi megjegyzés: A fenti írás a fantázia szüleménye. A valósággal, valós személyekkel, csoportokkal stb. való bármilyen összefüggés vagy felvetődő azonosság csupán és kizárólag a fantázia véletlen műve lehet.)

☞ nünk kell! Adja Isten Lelke, hogy számunkra is felragyogjon ez a hatalmas győzelem! Krisztus győzött a bűn és a halál felett, és ezt a győzelmét nem tartja meg magának, hanem bárkinek hajlandó lehetővé tenni, hogy részesedjék benne!

Húsvétvasárnap (április 8.)

18 órakor „Szabadító jó!” címmel zenés evangélium a feltámadás jó híreről: Ezt az előadást is Károlyfalvi Zsolt teológusdiák testvérünk alkotta a Szentlélek Istentől kapott ihlettel annak érdekében, hogy még jobban átélhessük megváltásunk csodáját, az örömhírt, a feltámadást.

Nagyhéten az úrvacsorai alkalmak: virágvasárnap délelőtt, nagycsütörtökön este, nagypénteken délelőtt, a feltámadás ünnepein (vasárnap és hétfőn).

Krisztus mondja: „Halott voltam, de íme, élek örökkön-örökké, és nálam vannak a halál és a pokol kulcsai.” [Jel 1,18]

RJ

Találkoz(z)unk Pakson!

Folytatódnak a zenés szolgálatok

Ifjúságunk – mezőberényi fiatalokkal együtt – újabb zenés szolgálatokra, előadásokra készül. Következő alkalommal a *Készítések az Úr útját!* című zenés evangéliumot hallhatják és láthatják az érdeklődők, amely Keresztelő János életébe, munkásságába segít bepillantani az énekek segítségével. Ezt április 1-jén, virágvasárnap fogjuk előadni templomunkban, 18 órai kezdettel. Középpontban a bűnbánat, a megújulás témája áll, Keresztelő János szavai pedig már Jézusra, az Eljövendőre, így a megváltás húsvéti eseményére mutatnak, átvezetve minket a böjti időszakból a húsvéti eseményekbe.

Húsvét vasárnap, április 8-án, szintén 18 órától *Szabadító jó!* címmel már a jézusi megváltás utolsó fejezetei szólnak meg zenében, a je-

ruzsálemi bevonulástól kezdve a feltámadás örömhíréig. Fontos üzenet, hogy valóban elérkezett a Szabadító, Jézus Krisztus, aki az igazi szabadságot adja, ajánlja nekünk. A szenteste éjjel előadott *Szabadító született* című zenés karácsonyi evangéliumban hirdetett, énekelte örömszenet – melyben az isteni kegyelem mutatkozik meg – Keresztelő János munkája után, abban az ese-

ményben teljesebbé, hogy Jézus elvégezte a megváltást, a szabadulás reményességét hozva mindenki számára.

E két alkalom segít elgondolkodni a Jézus munkáját előkészítő, Keresztelő János által hordozott, közvetített üzeneten és a húsvéti események jelentőségén, igazi mondanivalóján.

Simon András rajza

KÁROLYFALVI ZSOLT

Egyházközségünk életéről

A 2007-es esztendő igéje:
Ezt mondja az Úr:
„... én újat cselekszem, most kezd kibontakozni, majd meglátjátok!”
[Ézs 43,19a]

Gyűlés igazgató lelkészi jelentéssel

Kivonat a részletes jelentésből

2007. február 24-én, szombaton 16 órai kezdettel presbiteri és képviselő-testületi ülésen hangzott el az az igazgatói jelentés, amelyből most részleteket közlünk a jobb tájékoztatás érdekében. A jelentésnek két fő része volt: 1.) visszatekintés a 2006. esztendőre; 2.) előretekintés a 2007. esztendő alkalmaira (munkaterv).

Hálával tartozunk a 2006. esztendőért a mindenható Istennek, aki a mi mennyi Atyánk, Jézus Krisztus által! Hálával a gondviselő szeretetért és minden megpróbáltatásért is. Eltekintünk a részletes történetírástól, annak a dokumentumát úgyis a levéltárunkban őrizzük majd. Hálával tartozunk a mindenható Istennek sok mindenért, de köztük is a nemzetközi értelemben is fontos MAEK-ért, hiszen egyházközségünk tovább növelte Orosháza város ismertségét.

A hitélet és az adakozás összefüggései

Köszönettel tartozunk, azoknak a presbitereknek és képviselő-testületi tagoknak, akik 1.) rendszeres igehallgatók, 2.) rendszeresen részt vesznek az üléseken, 3.) jelentős mértékben járulnak hozzá az egyházközség anyagi terheinek hordozásához. *Érdekes összefüggést vettem észre: minél szorgalmasabb igehallgató valaki, annál jobban érzi a felelősségét a gyülekezet anyagi terhei miatt.*

A lelkészeket csak a gyülekezet tartja el, vagyis csak abból fizethetjük őket, amit a gyülekezeti tagok – bármilyen formában – összeadnak. Minden más – gazdálkodásból keletkező – bevétel csak épületekre költhetünk. Sajnos jelzésértékű volt a 2006-os esztendőben az, hogy a gyülekezeti tagoktól kapott bevétel éppen csak biztosította a lelkészek fizetését, ezért – ismerve a romló gazdasági helyzetet – szükséges a lelkészek létszámának acsökkentése.

Tehát köszönet azoknak a testvéreknek, akik rendszeres igehallgatók, és akik jelentős mértékben támogatják a gyülekezetet! Tanulságos érdekességként említjük, hogy a következő befizetések vol-

tak a kiemelkedők: 1×40 000 Ft, 2×25 000 Ft, 10×20 000 Ft, 4×15 000 Ft, 1×16 000 Ft, 1×13 000 Ft, 4×12 000 Ft, 1×11 000 Ft, 32×10 000 Ft, 19×6000 Ft, 77×5000 Ft. Csak az 5000 forintos befizetésekig soroltam fel. Volt sok (ha nem is elég) 200 forintos, és nem kevés 500, 1000, 2000 forintos befizetés is. Ezek az összegek picik, bár azt lehet mondani, hogy aki a kicsit nem becsüli... Igazából egy nem abszolút értékű törvény, de van benne igazság, hogy az *igehallgatás, vagyis az élő hit és az adakozókésztség összefüggésben vannak egymással.*

Kérés az egyházi járulékok befizetésével kapcsolatban. Mit tanít a Szentírás?

Minden kedves testvértől – aki úgy szeretné, hogy rendszeresen, zavartalanul működjön egy evangélikus gyülekezet Orosházán – csak az *évi bevételének egyetlen 1%-át* kérjük szeretettel egyházfenn tartói járulék címen befizetni. Ha ezt az ESZTENDEI EGYETLEN EGY SZÁZALÉKOT elérhetnénk, akkor sokkal jobb lenne gyülekezetünk anyagi helyzete. (Például ha egy évben valakinek 720 000 Ft bevétele volt, akkor annak az 1%-a 7200 Ft. S ezt lehetne havi, negyedévi, félévi bontásban is rendezni, tetszés szerint. Szívesen segítünk ennek az 1%-nak a kiszámolásában!)

A Szentírás szerint: *„a jökevdű adakozót szereti az Isten.”* [2Kor 9,7] (Csak zárójelben merjük megemlíteni, hogy a Szentírás legrégebbi tanítása szerint „tizedről” (10%-ról) beszélt az ige; mi csupán 1%-ért kopogtatunk a szívek ajtaján.)

Az esztendő várható változásai

Megköszönjük, amit kaptunk a gyülekezetétől, de a jövőnk szempontjából sok mindent újra kell gondolni. Az anyagiakkal és a lelkiekkel is összefüggésben jelentős változás következik a 2007-es esztendőben gyülekezeti életünkben. Lelkészcserére kerül sor a közeljövőben. Januári keltezésű levelünkben Nagy Ervin és Nagy Ervinné lelkészek kérték felmentésüket az orosházi lelkészi szolgálat alól. Többoldalú (püspök, esperes és az érintett szereplők) és többszöri megbeszélés végeredménye egy lelkészi „csereakció”: a hódmezővásárhelyi lelkész, Deák László lemondott ottani lelkészi állásáról, és elfogadta az orosházi lelkészi állást, egyelőre kinevezett lelkészként. Ezzel a lelkészek létszáma háromra csökken, hiszen jelenleg 5 lelkészt foglalkoztatunk. Tekintettel arra, hogy ebben az akcióban minden közös megegyezéssel történik,

kérem, fogadjuk elszeregettel és türelemmel ezeket a változásokat. Nagy Ervinné és Nagy Ervin lelkészek Hódmezővásárhelyre mennek, Nánai László Endre beosztott lelkész pedig tábori lelkész lesz, (március 31-ig tekintjük állományban levőnek). Így is állítottuk be a költségvetésbe. Tehát Deák László lelkész nem megválasztott, hanem kinevezett lelkészként áll szolgálatba, óvatosságunk ezt diktálja. Ha majd úgy látjuk, hogy minden rendben van, akkor beszélhetünk a beiktatásáról. Előbb ismerkedjünk össze (az új lelkész és a gyülekezet), azaz kölcsönösen biztosítsuk egymásnak a szabadságot.

Böjti sorozat Deák László lelkésszel

Már előzetes megismerkedési alkalmat is szervezünk az új lelkésszel: idén a böjti sorozatot március 15-ei, csütörtöki kezdettel, és március 18-ai kettős befejezéssel ő fogja tartani, Jónás könyve alapján. A téma saját választása. A kettős befejezés azt jelenti, hogy vasárnap 10 órakor istentiszteleten, 15 órakor szeretetvendégségen hallunk majd előadást, műsort, igeszolgálatot. Arra kérem e testület tagjait, hogy vegyenek részt ezeken az alkalmon.

A munkatársokról

Csehi József hivatalvezető, Szluka Csabáné Vali könyvelő, Láncki Istvánné Veronika pénztáros – akik a Hivatalban dolgoznak. Ribár Jánosné Edit (e sorok írójának felesége) 2007. január 31-ével nyugdíjba ment, de még segítette a 2006-os zárszámadás és a 2007-es költségvetés elkészítését.

Köszönjük Török Lajos gondnoknak, hogy templomunk mindig példásan rendes és tiszta; Koszorús Oszkárné Hajnalkának, hogy a Fénysugár Nyugdíjas Klub remekül működik (sőt, egyesülette alakul), s kántorunk, Keveházi Márta, szolgálatát. Fontosnak tartjuk a levéltár rendjét és gyarapodását, ebben jelentős szerepe van Szárazné Kőrösy Editnek. A szorgalommal segítőknek is köszönjük a szolgálatot, köztük Németh Andrásné, Csehi Józsefné, Hajdú Mária.

Külön kiemelten köszönöm Jantos István felügyelő úrnak, hogy mindenben segíti igazgató lelkészi munkámat. Török Lajos gondnok mellett még Sitkei Ferenc és Györgyi István testvéreink szintén megválasztott gondnoki tisztségben segítik a gyülekezeti életet.

Mindenkinek köszönjük szeretetét, segítségét, akik bármilyen formában segí-

tettek a templomkert rendezésében vagy a kis emlékparkunk virágainak cserélésében, frissítésében, vagy akik bármely formában kifejezésre juttatták a szeretetüket. A jövőben is kérjük a testvérek segítségét!

Első félevesi munkatervünk kiemeltebb eseményei

1.) Április 1-jén, virágvasárnap, 18 óra: Károlyfalvi Zsolt vezetésével Keresztelő János előadás (lapunk 2–3. oldalán ismertető olvasható erről).

2.) Nagyhét hétfőjén, azaz április 2-án 18 órai kezdettel *mozgáskorlátozottak előadásában passió* templomunkban, budapesti vendégek szolgálatával.

3.) A nagyhét alkalmait kérjük tiszteletben tartani: nagycsütörtökön 18 órakor istentisztelet úrvacsorával; nagypénteken 10 órakor istentisztelet és úrvacsora, 18 órakor passióolvasás és úrvacsora)! Feltámadás ünnepén, húsvétvasárnap és húsvéthétfőn istentiszteletek 10 órai kezdettel, az úrvacsora szentségével.

4.) Húsvétvasárnap, azaz április 8-án, feltámadás ünnepén 18 órai kezdettel zenes evangélium Károlyfalvi Zsolt teológushallgató szervezésében.

5.) Április 22-én, vasárnap a zombai ősökre emlékezünk emlékövekkel (Koszorús Oszkár).

6.) Április 24-én, kedden 18 órakor fúvósconcert.

7.) Május 12-én és 13-án konfirmáció (szombaton vizsga, vasárnap ünnepi istentisztelet).

8.) Május 19-én Kerületi Missziói Nap Rákoskeresztúron.

9.) Június 22–23-án *Országos Evangélikus Találkozó Pakson*. (A busz költséget a

gyülekezet felvállalja, a részvételi díj 3700 Ft. *Az alkalomra április 30-ig lehet jelentkezni a Hivatalban!* A találkozót szervezője Csehi József hivatalvezető és segítője Koszorús Oszkár.

Egyéb rendszeres igei alkalmak

Kérem a heti igei alkalmak tudatosítását is. Van minden szerdán bibliaóra, minden csütörtökön istentisztelet. A nyári időszámítástól kezdődően 18 órai kezdettel tartjuk ezen alkalmakat. Minden kedden és pénteken reggeli áhítat 8 órakor. Minden szombaton este 18 órától ifjúsági bibliaóra, minden vasárnap 9 órakor gyermek-istentisztelet. S ne feledkezzünk meg a vasárnaponként 10 órakor kezdődő istentiszteletről sem!

Újra lesz presbiteri és képviselő-testületi bibliaóra

Örömmel tesszük közzé a presbiterek, valamint a képviselő-testületi tagok felé, hogy 2007. szeptember 1-jétől újra bevezetjük számukra a lelki továbbképzést célzó bibliaórát. Azért tartjuk szükségesnek ezt az alkalmat visszahozni, hogy segítsük a presbiteri vagy képviselő-testületi tisztségre megválasztott testvéreinket abban, hogy szabadon és önként vállalt tisztségüket Isten tetszése és akarata szerint valósíthassák meg. Mert nem elég a választottság, a hivatást be is kell tölteni!

Vasárnap esti istentisztelet

Egyelőre még várakozunk a bevezetésével, különös tekintettel arra, hogy amúgy is lelkészváltás lesz a gyülekezetben, de erre a kérdésre később még visszatérünk, mert voltak olyan testvéreink – ha nem is sokan –, akik felvetették, hogy jó lenne, ha vasárnap este is tartanánk istentiszteleteket, mint régen.

Nyugdíjas klub, ha egyesületté válik

A Fénysugár Nyugdíjas Klub később, ha egyesületté válik, akkor is minden kedden és csütörtökön 14 órától lesz majd együtt. Egyelőre minden első és harmadik kedden 16 órakor igei alkalom is van, aki a reggeli áhítatot tartja, övé a délutáni szolgálat is. Csütörtökön pedig eleve istentisztelettel fejeződik be az együttlét. Egyesületként még több lehetőségünk lesz színes és léleképítő programok szervezésére.

Diakóniai csoportunk

Tudjunk róla, hogy van nekünk egy diakóniai csoportunk is, minden hónap utolsó hétfőjén jönnek össze, 16 órai kezdettel. Akik segítenek koordinálni: Lázár Pálné Marika, Kovács Tiborné Ildikó. Jelenleg mintegy 20 tagja van a csoportnak, ők gyülekezeti látogatást vállalnak, bete-

geket keresnek fel. Bárki bekapcsolódhat ebbe a szolgálatba.

Evangélikus Élet

Kérésünk, hogy minél többen rendeljék meg az Evangélikus Életet! Most újdonság, hogy idén február eleje óta heti 10 terjesztési példányt kapunk, és ezt a kiáratnál Hajdú Mária árulja. De hangsúlyozzuk: egy presbiternek vagy egy képviselő-testületi tagnak szép és illendő lenne, ha jártna az országos lapot.

Befejezésül

Nem érinthetem mindent, ami történt az elmúlt évben, mert 2007 legfontosabb eseményeit és lehetőségeit szerettem volna az Olvasók elé tárni.

Befejezésül: aggódva, de hittel nézek előre. Aggódva amiatt, hogy az elmúlt években jelentősen megfogyatkozott a vasárnapi gyülekezet létszáma. Ezért kérem a testvéreket is, hogy értsék jól: a gyülekezetet a presbiternek és a képviselő-testületi tagnak is építenie kell! Azaz az elmaradókkal, egymással törődünk. Köszönöm, hogy az iskola és óvoda segít ebben, de kérek mindenkit, hogy a szó szoros értelmében: „szedjük össze magunkat”! Nem szabad engednünk, hogy gyülekezetünk továbbra is leépüljön. Ezért közös felelősséggel tartozunk Isten színe előtt is, de egymásnak is!

Hittel nézek előre, mert abban bízom, Aki a mi mennyei Atyánk, Megváltónk és Megújítónk! Ő adhat a szívünkbe megújulást, hogy az esztendő ígését valóban megélhessük. Ezt mondja az Úr: „... én újat cselekszem, most kezd kibontakozni, majd meglátjátok!” [Ézs 43,19a] Én rendíthetetlenül hiszek Neki és Benne, Jézus Krisztus által!

RIBÁR JÁNOS
igazgató lelkész, esperes

A temetőkről

Felhívásként közöljük, hogy a temetőinkben végzendő munkával kapcsolatos bármiféle kérdéssel, esetleges panasszal nem az Evangélikus Egyházközség Lelkészi, illetve Gondnoki Hivatalához kell fordulni, hanem a bérelő, a temetőt működtető „Rekviem” Temetkezési Vállalathoz (Lászlóffy Bt.), amelynek irodája a Gyóry Vilmos tér sarkán található. Az Egyház Hivatala csak a sírhelyek érvényességét vagy lejártát tartja nyilván.

A temető rendjét a Lászlóffy Bt. által működtetett Rekviem Temetkezési vállalat és a sírhelyek tulajdonosai biztosítják. A sírhelyeket mindenkor a sírhely tulajdonosainak, illetve bérelőinek kell rendben tartani! A temetők állapota jelentős mértékben a sírhelyek gondozottságától, illetve gondozatlanságától függ!

Harangszó újságunkról

Évente négy alkalommal jelenünk meg: húsvét előtt, pünkösdre, szeptemberben és karácsony előtt! A gyülekezeti újságunkat addig tudjuk kiadni, amíg az önkéntes adományok lehetővé teszik a megjelenését, ezért is szeretettel kérjük – ha értékeli a lapot – a támogatást. Eddig még mindig sikerült elegendő adományt kapnunk, hogy a lap fenn tarthassa magát, s ezúton is köszönetet mondunk minden kedves orosházi és nem orosházi olvasónknak, akik támogatják a megjelenését.

SZERKESZTŐSÉG

400 éve született Paul Gerhardt

Bevezetés

Hazájában, Németországban az egész 2007. évet tiszteletére szánják. Könyvek, tanulmányok, előadások, CD-k, hangversenyek jelzik az utókor háláját.

A nagy fehér orvos és teológus, a zeneértő *Albert Schweitzer* azt írta egyik tanulmányában, hogy Gerhardt lelki énekeit Afrikában is szívesen éneklék, mert az emberi élet elemi tapasztalatait szólaltatja meg egzisztenciális mélységgel és közérthetően. „*A keresztyénség a bennszülötteknek az a fény, ami a félelem sötétjében világol számukra. Biztonságérzetet ad nekik, hogy nincsenek kiszolgáltatva a természet szellemeinek, a törzsi szellemeknek, az ősök szellemének és a fétiseknek*” – írta Schweitzer. Adventi éneke, a „*Miként fogadjalak...*” fejezi ki igazán azt, hogy az afrikai-aknak mit is jelent a keresztyénség.

Dietrich Bonhoeffer mártírteológus nagyon szerette Gerhardt koráljait. 1943 áprilisában levelet írt szüleinek a börtönből erről: „*Jó dolog, hogy Paul Gerhardt énekeit olvashatom és kívülről megtanulhatom...*” A Biblia és Gerhardt énekei erősítették őt a növekvő éjszakában.

Hatását és a mai napig élő, énekelt gyönyörű sorait tekintve Luther Márton és Johann Sebastian Bach szintjén áll. Zene- és kultúrtörténészek hozzátesszik: az előbbi két alkotó mellett Grimm meséi és Gerhardt lelki énekei révén ismert sokak előtt a nagyvilágban a német kultúra.

A kutatás és az utókor 139 éneket tart számon tőle.

Élete

A Wittenberg és Bitterfeld között félúton fekvő Gräfenhainichenben, a polgármester fiaként 1607. március 12-én megszületett Paul Gerhardt énekköltő a protestantizmus egyik legjelentősebb alkotója. Életét szomorú melódiaként kíséerte végig a harmincéves háború, aminek során sok pusztítást, vért és könnyet kellett látnia.

Szüleit korán elvesztette, s Grimmába került iskolába, ahol szigorú lutheránus neveltetésben részesült. „*Verser elviselhetők*” – írták róla itt, ahol a középkori hagyományból átvett oktatási elveket ötvözték a Melanchthon-féle humanista elvekkel. A verselés és a zeneórák fontos szerepet játszottak abban, hogy a diákok ne csak a fejükkel, hanem a szívükkel is tanuljanak.

Paul Gerhardt 1628-ban kezdte meg teológiai tanulmányait Wittenbergben, lelkészvizsgát azonban csak 1651-ben tett. Az elhúzódó tanulmányok háttéré-

ben minden bizonnyal a harmincéves háború állt. Az ottani egyetemen sok mindent tanult, s élete végéig meghatározó volt számára a lutheránus szellemi-teológiai fellegvár befolyása. A lutheri hitvallásokat és dogmatikát latin nyelven itt szívta magába. Irányvételére nyilván hatással lehetett nagyapja, aki Eilenburgban evangélikus esperes volt.

Már a kezdeti wittenbergi években kitűnt poétikai készségével. Vallási lírájával tette ismertté magát a városban, az volt a vágya, hogy soraival „*az öröm virágait ültesse a szívekbe*”. Aztán komoly bibliai tanulmányokat folytatott. Hogy megélhessen, a város vezető prédikátorának, M. August Fleischhauernek családjában lett házioktató.

1642/43-ban költözött el Wittenbergből Berlinbe, ahol az udvari ítélszék bírójának, Andreas Bertholdnak a családjában lett házitanító. 1655 februárjában a bíró leányát, Anna Mariat vette el feleségül.

Később megismerkedett a Nikolai-templom kántorával, Johann Crügerrel. Ez a jelentős szellemi és szakmai barátság megmutatkozott abban is, hogy ő segítette Crüger énekeskönyvének, a „*Praxis Pietatis Melica*”-nak, a kegyes élet énekeit tartalmazó munkájának második kiadását. De a barátság fordítva is működött: Crüger 18 Gerhardt-verset zenésített meg. Találkozásuk Berlinben a német egyházi dalköltés történetének különös eseménye volt. A templomi kántor nagyon lelkesedett Gerhardt szövegeiért, s 1661-ig 100 énekszövegét adta ki, amik gyorsan ismertté váltak messze a város határán túl is.

Berlin mellett, Mittenwaldében választották meg – először életében – vezető lelkésznek. Ez egy kétszázötven lelkes település volt. Paul Gerhardt külső-belső gyülekezetépítésbe kezdett. Itt születtek olyan fontos versei, mint az „*Ím, jászlad mellett térdelék*”; „*Hagyd az örök Istenre*”; „*Ó, Krisztus-fő, sok sebbel*”.

1657-ben ismét visszahívták Berlinbe, ahol nagy tisztesség érte: a Nikolai-főtemplom vezető lelkészévé választották. A berlini egyháztanács ajánlásában csupa jó állt: „*Nevezett teológus szorgalma és bölcsessége ismert, jó szellemű és igaz tanok képviselője, tisztelettelű és békés kedélyű ember, felt nélküli keresztyén életvitellel.*”

Berlinből aztán mennie kellett, mert nem írta alá az Ediktumot, mely a református egyházzal való megbékélést szorgalta.

Paul Gerhardt termékenységének és költészeti mélységének az egyik magya-

rázata talán az, hogy Isten oltókése, a szenvedés mélyen behatolt lelkébe, s minél nagyobb volt a vesztesége, a próba súlya, annál inkább menekült Őhozzá.

12 évesen elvesztette apját, 14 évesen édesanyját. 48 évesen házasodott meg, s ekkor az újabb próbatételek 13 éve kezdődött számára: négy gyermekét temette el, majd a feleségét. Elsőszülött leánya, Maria Elisabeth 1 évesen távozott az élők sorából, két év múlva Anna Katharina. Nemsokára fia született, Andreas, aki csakhamar sírba szállt. Két év múlva született meg Paul Friedrich fia, aki az egyetlen túlélő a Gerhardt családban. 55 éves volt, amikor újabb fia született, de néhány hónap múlva őt is temette. Három év múlva, 61 évesen feleségét kísérte ki a temetőbe. Tehát csak egyetlen fia maradt mellette, Paul Friedrich.

A berlini Moritz-templomban a mai napig olvasható az az emléktábla, amiből kiérződik a fájdalom, ami a szülők szívét átjárta elsőszülött gyermekük elvesztése miatt. Talán a veszteség fájdalmával szemben írta: „*Sorsomat úgy intézed, Amint te akarod; Bölcs a te végzésed, Ha áld, ha sujt karod... Bár nehéz földi pályánk, Könny lepi és tövis, De örök pálma vár ránk: Útunk a mennybe visz.*” (265. dics. 3.7. vers) Nemcsak a családi otthonba fészkelődött be az Istenhez űző fájdalom, csalódás, hanem lelkészi, hivatali pályáján is sok buktató, csapda torpantotta meg. Talán csak a wittenbergi évek jelentettek ebben átmeneti nyugalmat.

1668-ban az észak-németországi Lübben városi főtemplomában kapott szolgálati lehetőséget. Még egyszer összeszedte erejét: parókiabővítés, pestiseselek lelkigondozása várt rá. Itteni nyolc éve alatt több mint 120 lelki éneket szerzett.

Megözvegyült sógornője, Sabina Fromm vezette a háztartást, s nevelte anya hiányában egyetlen fiát, Paul Friedrichet. Egészségi állapota egyre inkább romlott. A szerdai hétközi prédikációk, a várostól kissé távolabb fekvő temetőben végzett gyakori temetés meggyengítette erejét. Egyre inkább befele fordult. Igazi gondoskodással már csak egyetlen életben maradt gyermekéhez fordult.

Testamentumát, végrendeletét 69. születésnapja után írta meg. Ebben hálát ad Istennek mindazért a jóért, amit lélekben és testben kapott. Tekintetét a boldog utazás reményében a jövőre és az Érkezőre irányította. És ezt is a rá oly jellemző Krisztus-központúsággal tette: „*Te légy, Jézus, oltalmam, Nálad lesz jó jutalmam. Hű szárnyaid alatt, Te vigyázz csak, Uram, rám.*”

Raksányi Imrére emlékezünk

Március volt akkor is, 1848 márciusa, a forradalmak tavasza. Milánó, Palermo, Párizs után Bécsben is megbukott az abszolutizmus rendszere, majd március 15-én Petőfi Sándor és társai Pesten az utcára vonultak, kinyomtatták a *Nemzeti dalt* és a magyar nép követeléseit tartalmazó 12 pontot.

Történelmünk e dicsőséges évfordulójához érkezünk ismét, 1848. március 15-ére emlékezünk, a forradalomra és az azt követő szabadságharcra.

Számos orosházi és innen elszármazott vállalt részt a felemelő napok, hetek, hónapok harcaiból. Mi most Raksányi Imre rövid pályaképét ismertetjük meg olvasóinkkal, aki élete utolsó időszakában Kossuth Lajos kis létszámú katonai irodájában teljesített szolgálatot, a kormányzó közvetlen munkatársaként. Miért szólunk róla lapunk hasábjain? Mert 1818-ban itt született Orosházán, Raksányi Imre evangélikus tanító és Ruttkay Judit gyermekeként, s mert az ifjú Raksányi később a szabadságharc ügye mellé állt, kitűnt forradalmi elszántságával, hitt abban, hogy eredményt hoz a magyar nép önvédelmi harca.

A nemesi származású Raksányi tanító úr és családja 1816-tól 1820-ig, mindössze 4 évet élt Orosházán. A későbbi püspök, Székács József leírta naplójában, hogy elemi iskolai tanulmányait Gróf József tanítónál kezdte, majd Raksányi Imrénélt folytatta. Szintén Székács írta le, hogy 1820 tavaszán Raksányi tanító úr hívta haza Tótkomlósról őt, a 11 éves fiút, mert kiderült, hogy a templomban megtartandó iskolai évről vizsgán nem akadt egyetlen olyan gyerek sem, aki megfelelő

színvonalon tudta volna előadni a beköszöntőt. Így esett Székács Józsefre a választás. A Raksányi familia innen valószínűleg Nagybecskerekre ment. Később arról olvashatunk feljegyzést, hogy a szigorú, erélyes apa jellemét öröklő kis Imre a morvaországi Olmütz katonaiskolájába járt, majd – mindössze 16 évesen – beállt katonának a császári hadsereg táborigaznokságához. 14 éves katonai szolgálatot vállalt, 30 éves koráig elkötelezte magát. Szépen haladt a ranglétrán, 1835-ben tüzér, 1836-ban hadfi, majd 1837-ben áthelyezték a császári és királyi bombászkar Bécsben állomásozó egyik századába és előléptették bombásznak.

A minősítőtiszt az alábbi véleményét alkotta Raksányiról: *„Jó adottságokkal rendelkezik: jól és gördülékenyen, majdnem tökéletesen ír. Jó eredménnyel tanulmányozta az általános geometriát, tüzérségi vázlatokat és helyzeteket jól rajzol. A tüzérségi tanulmányokban, ütegállások kiépítésében és a vezénylésben jó. Irányzóként jól alkalmazható. Általános szolgálatban megbízható, nyugodt természetű – rendezett az életmódja, jó házigazda, erkölcsi fogyatékosság nélkül, rendszeren öltözködik. Előjáróival és bajtársaival szemben tisztelettudó, a civilekkel udvarias, beszél németül, magyarul, latinul, rácul és szlovénül, egészséges.”*

1840-ben még előléptették tizedessé, de 1841-ben lemondott rendfokozatáról, szabadságotlák. Nem tudjuk, mi történt, a vállalt 14 évből mindössze 5 évet töltött el a katonaságnál. Bizonyára irodalmi ambíciói erősödhetek, hiszen 1840-ben a *Századunk* című tudományos folyóiratban napvilágot látott egy ismertetése a porosz tábornok és katonai szakíró, Clau-

sewitz *A háborúról* című könyvéről, melynek jelentőségét a magyarok közül ő ismerte fel először. 1842-ben, szintén a *Századunk* című periodikában jelentkezik saját művével, amelynek az *Elmefuttatás a hadi erőről* címet adta. A következő évben a Kiss Károly által jegyzett *Hadi műszótár*-ról ír, ugyanakkor a Tudományos Akadémia folyóirata, a *Tudománytár* is publikációs lehetőséget biztosított neki.

1844-től a Pozsonyban megjelenő *Budapesti Híradó* című lap *Külföld* rovatának a szerkesztője. 1847-ben az Akadémia pályázatot írt ki a magyar honvédelem célszerűségének átgondolására. Raksányi nagy lendülettel kezdett munkához.

Közben kiéleződött a Habsburg-hatalommal való ellentét. 1848. március elején Kossuth Lajos a pozsonyi országgyűlésen felirati javaslatot terjesztett képviselőtársai elé, melyben összefoglalta az 1820-as évek elejétől kezdve napirendre került legfontosabb célkitűzéseket. Március 13-án Bécsben kitört a forradalom, Kossuth a követelésekkel a császárvárosba ment, Pesten pedig a Petőfi Sándort támogató tömegek március 15-én kivívták a sajtószabadságot.

Megszülettek az 1848-as törvények, amelyek Magyarország történetében új korszakot nyitottak. Megalakult a független, felelős magyar minisztérium, életbe léptették a köztelhivest, összehívták a népképviselőket nyugvó országgyűlést. Többek között törvénybe iktatták az úrbéri terhek, a földesúri hatóság, az ősiesség eltörlését, a sajtószabadságot és a keresztyén vallásfelekezetek kölcsönös egyenlőségét. A magyarság negyedszázados reformküzdelle sikerrel befejeződött.

A Pozsonyban élő 30 éves Raksányi Imrét is elragadták a forradalmi események. Március végén egy bemutató ívet jelentetett meg hadtudományi munkájából, majd július elején látott napvilágot a *Honvédelmi Szövetség* című kiadvány első száma, a 176 oldalas próbakötet, amely kézikönyvvül szolgált a nemzetőröknek. A szakirodalom szerint ezzel a művével az orosházi Raksányi Imre jelentette meg az első magyar hadtudományi folyóiratot.

A magyarság nemzeti állama megteremtésének hírére a nemzetiségek ellenes mozgalmakkal válaszoltak. A szerbek fegyverrel támadtak a magyarokra, a horvátok is megszervezték a magyarok elleni küzdelmet, a románok is külön jogokat követeltek. A bécsi udvar igyekezett visszavonni engedményeit, megindult a szabadságharc. Raksányi Imre sem

☞ *Nem árt akkor a Sátán: Testem-lelkem békén marad”. (503,7)*

A lübbeni prédikátor és protestáns dalköltő 1676. május 27-én hunyta le szemét. Egy későbbi beszámoló szerint saját énekversének az ismétlésével, megbékélten indult el Ura felé: *„Mellőlem el ne távozz, Ha majd én távozom. A kínban, mit hálál hoz, Állj mellém, Jézusom. Ha lelkem félve reszket, S rettent a meghalás, Nagy kínod és kereszted Legyen vigasztalás.” (341,6)*

Teste a lübbeni Nikolai-templom oltárának közelében található sírban pihen. Az istenáldotta lelkületű költő-teológus kimenetele csendben történt ebből a világból. Nem tartottak nagy temetést. Énekei viszont annál bensőségebben élnek milliók szívében, szerte a világon, ma is.

Nyelvi igényességük, tartalmi mélységük, bölcsességük frissen tartják ezt a hívő lírát és azokat, akik olvassák, éneklék sorait. Nemcsak születése 400. évében, hanem újra és újra érdemes elővenni és végigelmélkedni, imádságként ízlelgetni lelkünkkel gyönyörű énekeit, melyekből most – útravalóul – két sort idézünk: *„Ha egy sem volna e világon, Kire magad rábíznád. Akkor is állna oldaladon, És hűségét tapasztalnád. Ő tudja titkos bánatidat, Elvenni mikor kell azokat: Légy csendes szívvel!”*

Békefy Lajos: „2007 – Paul Gerhardt emlékére” című írása alapján összeállította:

DEÁK GABRIELLA
és DEÁK LÁSZLÓ

merülhetett elszakírói munkásságában, a tettek mezejére kellett lépnie, így bekapcsolódott a szabadságharcba. Amit tudunk róla: 1848 szeptemberében tüzér hadnagy, majd főhadnagy lett. Októberben megfordult a Móga tábormok vezényelte magyar hadseregnél, mégpedig a parendorfi táborozás idején. Novemberben ütegparancsnok a feldunai hadtestben, decemberben már századosi rangot érdemelt ki.

A magyar nép történelme legnagyobb küzdelmét vívta. 1849 tavaszán győztes hadjáratot vezettek a magyarok, Raksányi mint a Gáspár ezredes vezette VII. hadtest tüzérparancsnoka április elején részt vett a hatvani csatában, ahol az osztrák erőt visszaverték. Hősiesen küzdött a hazáért, megcsillogtatta talentumát, hadi képességeit, ezért őrnaggyá léptették elő.

1849. április 14-én a debreceni Nagytemplomban kimondták Magyarország függetlenségét, a Habsburg-ház trónfosztását, Kossuth Lajost kormányzó-előnként választották. Megváltozott Raksá-

nyi Imre szerepe is. Kossuth Lajos felkérte, hogy katonai irodájában Asbóth Sándor őrnagy mellett teljesítsen szolgálatot. Kossuth megbízott Raksányiban, rokonságban álltak, ugyanis annak idején Kossuth dédapja, Kossuth Pál Raksányi Katalint vette feleségül. A fennmaradt iratok szerint Kossuth bizalmas küldetéseket bízott Raksányira, azt kellett vizsgálnia, hogy a különböző hadszíntereken célszerűek-e a hadvezérek intézkedései.

A magyar szabadságharc ügye végül az európai erőviszonyok változásán dőlt el. I. Miklós orosz cár megállapodott Ferenc József osztrák császárral, hogy megindítja hadait Magyarország ellen. 160 ezer magyar honvéd állt szemben 200 ezer oroszral és 175 ezer osztrakkal.

A szabadságharc okmánytárából Szemere Bertalan belügyminiszter két, 1849 júniusában keltezett, Raksányi Imréhez címzett levelét ismerjük. Ebben felszólítja Raksányit, tárgyaljon Stratimirovicssal, a szerb felkelők parancsnokával és biztosítsa őt arról, ha átáll harcolni a szabadság mellett, a későbbiekben szemé-

lyes biztonsága, vagyona, katonai rangja „biztosított minden javadalmával együtt.” (Júliusban Raksányi jelentette, nem sikerült érintkezésbe lépnie Stratimirovicssal, de tárgyalt Rajacsics pátriárka titkárával.)

A hatalmas túlerővel szemben nem volt segítség. Találón írja ezekről az időkről Vajda János: „a hadiszerecsény napfogyatkozásának sötétsége borította el a hazát.” Raksányi Imrét 1849. augusztus első napjaiban a Temesvárt ostromló gróf Vécsey táborában látták, oda is csak Kossuth küldhette, hogy sűrűsége a vár bevételét, „a feladat rendkívüli nagysága megkövetelte Raksányi jelenlétét.” – írta róla Görgey Artúr.

Valóban, Raksányi a temesvári csatában esett el 1849. augusztus 9-én, mikor a Bem altábornagy vezette honvédség döntő vereséget szenvedett Haynau tábornagy hadaitól. Raksányi Imre alig múlt 31 éves. Emlékezzünk rá mint Orosháza jeles szülőföldre!

KOSZORÚS OSZKÁR

Megharcolt élet

„Ama nemes harcot megharcoltam...” [2Tim 4,7]

*Emlékezés Fürst Ervin (1900–1987)
és felesége, Szerémi Ilona (1911–1987)
halálának 20. évfordulóján.*

1987-ben metsző hideggel búcsúzott a január. A kővé fagyott földet hó takarta és fölötté zúzmarás fehéren didegtek a fák.

Az alvégi temetőben a család, barátok ismerősök, gyülekezeti tagok körében, két koporsó fölött hangzott az igehirdetés. Fürst Ervin egykori orosházi lelkész és felesége sírjánál helybéli és távolabbról érkezett lelkésztársak, más felekezetek lelkészei, közéleti személyiségek mondták el megemlékezésüket.

Kifürkészhetetlen kegyelmével az Úristen néhány nap különbséggel hívta haza őket, így egyiküknek sem kellett magára maradnia a gyász fájalmával.

A fagyos hantot elborították a kegyelet és szeretet virágai... Lassan eloszlott a tömeg... A jeges szél üveggé dermedtette a friss virágszirmokat és tovasuhant a téli alkonyatban.

Húsz év múltán mi öten, gyermekeik – családi körben és a gyülekezet közösségében is – hálát adunk földi életükért, emlékezünk rájuk. Minden család története, minden emberélet soha nem volt és soha nem ismétlődő események sajátos

lángolata, váltakozva előbukkanó új meg új élmények, gondolatok, hangulatok kiemérelhetetlen forrása. A mostani évforduló sok mindenre emlékeztető, múltidéző alkalom.

Édesapánk a Tátra tövében, a Szepesség egyik kedves, szép kisvárosában, Szepesolasziban látta meg a napvilágot, pontosan a 19. és 20. század fordulójának évében, 1900 novemberének 18. napján.

Német ősei valamikor a 13. században, csoportosan érkeztek, hogy benépesítsék, szorgalmas munkájukkal felvirágoztassák az elnéptelenedőben lévő szepesi városokat. Új hazájukban generációkon keresztül megőrizték nevüket, nyelvüket, de lelkükben igaz magyar hazafiakká lettek.

A kisvárosi polgári otthonban, szülei gondoskodó szeretetének boldog biztonságában teltek gyermekévei. Három kisebb fiútestvérrel kirándulások, családi ünnepek és közösségi események élményekben osztozhatott, de olykor egyedül maradt gondolataival.

Feljethetetlen órákat töltött nagymamájával kettesben, mesék világába merülve vagy az evangélikus énekeskönyv énekeit közösen énekelgetve.

Érettségije évében édesanyját, két évvel később édesapját is elveszítette. Akkor már az Evangélikus Teológiai Akadé-

mia hallgatója volt Budapesten. Közben Trianon elrabolta szülőföldjét. Már csak úgy mehetett haza, mint aki vadidegen országba látogat.

A boldog család széthullott. Kisebbség testvéreiről átmenetileg rokonok gondoskodtak. Ő, alig 20 évesen, egyedül indult tovább a maga útján.

A tanulás éveiből az utolsó kettőt Haléban töltötte. Raffay Sándor püspök 1924. május 13. napján a Deák téri templomban lelkészéavatta.

Hamburgban két évig a kikötői gyülekezet missziói lelkésze volt. Itthon falusi és városi gyülekezetekben egyaránt bizonyította felkészültségét, sokoldalú tudását, szónoki képességeit.

A budavári gyülekezet helyettes lelkésze volt, amikor megtalálta élete párját, Szerémi Ionát, egy budai tanárházaspár tanítónő leányát. Házasságukra a Bécsi kapu téri templomban kérték Isten áldását, 1932-ben.

Szentetornya gyülekezete szeretettel és megbecsüléssel vette körül újonnan választott lelkészét és feleségét. Vasárnapként megtelt a templom és a hétköznapi alkalmakat is sokan látogatták. Hamarosan a szomszédos Orosházán is megismerték. 1934-ben – Kálmán Rezső elhunyt lelkész helyére – meg is választották

☞ A szeretetteljes fogadtatás szép megnyilvánulásként lovas fogatok hosszú sora várta a község határánál. Ezek kíséretében érkezett – feleségével és gyermekével együtt – a templomhoz.

Lelkes, értékes gyülekezeti munka... gyarapodó család... a lelkesztársakkal való jó együttműködés... nehéz évek után a révbe érkezés nyugalma következett. Hivatástudattal végzett szolgálatában tisztelet és megbecsülés vette körül. Igehirdetéseit szívesen hallgatták, hittan és konfirmációi óráit sokan életre szóló élményként, évtizedek múltán is emlegették.

A „boldog békeévek” nyugalma vihar előtti csendnek bizonyult. Hamarosan, hirtelen lecsapott a világégés... Jöttek a háborús évek... A frontra vitt katonák elárvult, egyre több esetben valóságosan is árván maradt hozzátartozóit mivel is lehet vigasztalni? Mások fájdalomla bántotta őt is, változtatni nem tudott sorsukon.

A mindennapok folyton nehezedő terhei egyaránt sújtottak mindenkit, a lelkesztársak sem voltak kivételek... Immár négy gyermeket kellett ellátni... Budapesten nevelkedett felesége tökéletesen helytállt a vidéki élet másfajta körülményei között. Kitűnő háziasszony, jó családanya, és türelmével, szelíd, mégis erős lelkével igazi társ volt a legnehezebb időkben is.

Egyre fenyegetőbb háborús hírek érkeztek, és jött a hitleri megszállás... Mit várhatott a náci hatalom egy német származású magyar embertől, akár lelkes, akár nem az?

Szolidáris magatartást, együttműködést! Amikor ennek – nagyon is határozottan és leplezetlenül kinyilvánított – el-

lenkezőjét tapasztalta, akkor ellenséget kiáltott, és gyanakvással kísérte minden lépését... Hát még ha kitudódott volna, hogy az üldözöttek iránt érzett őszinte együttérzése túlmegy az ésszerűség és óvatosság határán... Isten kegyelméből titokban maradtak az orosházi Zsidó Hitközség elrejtve őrzött kegytárgyai, egészen a háború végéig...

1945. október 6-án szép, napsütéses, kora őszi vasárnap délelőtt nem az ég dördült meg! Ágyúk, és bombák robaja rázta meg a levegőt, a házakat és a lelkeket! Aki tehette pincébe, óvóhelyre rohant. Másnap hajnalra nagy csend lett, és ezt a dermedt csendet a virradat homályából előbukkanó, szokatlan öltözötű idegenek hangos „davaj” kiáltása törte meg...

A németek helyét elfoglalták az új megszállók...

Hamarosan kiderült, hogy a Fürst név – német hangzása okán – veszedelmes ellenséget sejtet.

Ismét gyanakvás kísérte, most már a másik oldalról. Mivel igazságérzete minden elnyomást egyaránt elutasított, tartózkodó távolságtartás bástyája mögé vonult, és minden erejével hivatásának élt.

Ötödik gyermekük születése a nehéz idők ellenére új fényt hozott a családba.

1956 ígéretes napjai felcsillantották a régen áhított szabad, független Magyarország reményességét, de az álom hamar porba hullt és egyre rosszabb idők következtek, annál is inkább, mert a politikai hatalom folyamatosan beleszólt az egyházi életbe, korlátokat állított és megszabta a kötelező haladási irányt. Aki ezt nem tartotta be, annak könnyen lehetett része megtorlásban.

Fürst Ervin ezek közé tartozott. Miután lelkeszi tevékenységében kivetni valót nem találhatott az Állami Egyházügyi Hivatal, csak betöltött 60. életéve – mint a világi munkaviszonyokra vonatkozó hivatalos nyugdíjkorhatár – adhattott indokot a félreállításra. A gyülekezet által erősen támogatott kérésére, egyetemi hallgató két fiára, és ötödik, még kis-korú gyermekére való tekintettel két év „haladékot” kapott... De 1962-ben eljött a búcsú órája...

Istentől kapott genetikus adottsága volt a korához képest fiatalos megjelenés és szellemi frissesség. Ereje teljében nehezen dolgozta fel a hirtelen támadt ürességet, hiszen hivatása élete értelmét jelentette. Az egyházfenntartói járulék beszédét vállalta, ez egyben családlátogatási alkalmat jelentett... Keserűségét enyhítette, hogy továbbra is megtapasztalhatta az emberek szeretetét és megbecsülését.

A mindennapi élet gyökeresen megváltozott. A szűkös nyugdíj pótlására mindketten nyelvórákat adtak. Örömeiket unokáikban lelték, egy dédunoka születésének és cseperedésének is örülhettek.

Több mint két évtized folyt le az idő homokóráján. Az 1986. év meghozta azt a napot, amikor Szepesolasziban, édesapánk szülői házában kapujában, szüleink mellett ott állhattunk mind az öten, gyermekeik. Nem gondoltuk akkor, hogy ez egyben életük utolsó éve...

Két hónap különbséggel mindketten baleset miatt kerültek kórházba, és többé nem épültek fel...

Hisszük, hogy nekik „eltétezt az igazság koronája”

FÜRST ENIKŐ

Üde színfolt a csendesnapok sorában

A tavaszi télben, február 5-én – a szokásokhoz híven – csendesnapot tartottunk evangélikus iskolánkban. Ezen – az iskola hetedik évfolyamától egészen a tizenkettedikes végzős évfolyamig – mintegy 250 tanuló vett részt. Minden évben, illetve félévben tartunk egy ilyen napot a diákok számára.

A mostani alkalom azonban nagyban különbözött az eddigiektől. Általában helyi szervezésben szoktuk lebonyolítani ezt a napot, de most az EKE (Evangélikusok Közössége az Evangéliumért) akciócsoportja jött hozzánk el. Fő témánk a tékozló fiú példázata volt. Először egy fiatalos hangvételű áhítatot hallgattunk Jorsits Attila teológushallgatótól, majd bizonyágtételek következtek. A fiataloknak újdonság volt a bizonyágtétel. Hall-

hattak olyan hitre jutásról, amely keresztyén családban felnövő fiatallal történt, s olyat is, amely ateista családi háttérű életváltozás volt. Több teológus is beszélt Jézus életújító munkájáról és úgymond-civil foglalkozású is megvallotta hitét. A büntől való szabadulásról egy színdarabot tekinthettünk meg, *X-es fiú* címmel. A nap folyamán a diákok láthattak egy rövidfilmet az evangélikus lelkészképzésről. A teológusok azonban kategorikusan kijelentették, hogy előbb Jézushoz kell jönni és csak azután a teológiára.

A jó egyórás dísztermi előadás, éneklés után kétórás, mindenkit megmozgató bibliai akadályverseny következett. A tékozló fiú történetének egy-egy részéhez kapcsolódó próbákön szellemi és fizikai feladatok elé állították a gyermekeket. Az

igevers elhangzása után ügyességi feladatokat kaptak, s az állomásokon maguknak kellett levonni a tanulságot. Volt olyan állomás ahol keresztyén vicceket kellett mondani. Ezen sokan csodálkoztak, mivel egy-két keresztyén viselkedéséből arra a következtetésre jutottak eleddig, hogy mi mindig bánatosak vagyunk. A fiatalok jó része aktív volt, másoknak nehézséget okozott megfelelően módon részt venni a csapatmunkában.

Végül a déliórákban közös énekléssel, kölcsönös áldáskívánással zártuk a napot, s egy kis megvendéglés után útjukra bocsátottuk a vendégeket. Reményesség szerint nem egy múló fellángolás volt ez a nap, hanem – úgy gondolom – lesz folytatása az iskola és a gyülekezet életében.

LACZKI JÁNOS

Levelt kaptunk

Tóth Sándor István testvérünktől érkezett levél, aki azt írja, hogy „késztetést érzek arra, hogy megírjak és nyilvánosságra hozzak néhány olyan – velünk, velem történt – eseményt, amelyben megéreztem az Isten gondviselését, átéltem, hogy Isten jelen volt és vigyázott ránk. Szeretnék másokat is ráébreszteni arra, hogy meglássák, napjainkban is jelen van a Gondviselő, csak észre kell vennünk.”

A továbbiakban a kedves levélíró azt kéri, hogy *Ma is vannak csodák* címmel mesélhessen saját életének eseményeiből. Úgy véltük, hogy azok a történetek, amelyek valóban paradigmák lehetnek a gondviselés felismerésére, legyenek olvashatóak mások számára is, és örömmel vesszük, ha minél többen ráébrednek, hogy az ő életükben is jelen volt a gondviselő Isten megőrző, megmentő, vagy éppen megvilágosító szeretete. Ezek a történetek is „látni” tanítanak bennünket! Két írást adunk most közre Tóth István Sándor testvérünk tollából.

RJ

Ma is vannak csodák

Ezt a kérdést tette fel Márton atya a Csillag-hegyi katolikus általános iskola 8. osztályos lányainak, ahova az én unokám – Molnár Júlia Dóra – is járt. A kérdésre Dóra a következő választ írta:

„Nagyapámnak van Badacsonyörsön egy kisebb szőlőbirtoka, és azon van egy háza. Van a nagyapámnak egy kutyája is, a Römi. Ez a Römi egy fiúkutya, és néha bizony el-el szokott csavarogni. Az egyik nap valamiért kint jártam a szőlőben, és láttam a Römit, aki aznap negyedmagával tért haza a kalandból. Meleg nyári nap volt, és a kutyák leheveredtek egy árnyékos helyen. Sose féltem tőlük. Mindig eldögönyöztem, főként a Römit, játszottam velük. Most is a kutyák felé futottam és megálltam a Römi mellett. Az orra előtt volt valami gaz. Azzal elkezdtem játszani. Ekkor történt a baj. A Römi hirtelen felébredt, megijedt, rám mordult és a kezem felé kapott. Ekkor a többi kutya is felébredt és ugatni kezdtek. Én ijedtemben elkezdtem szaladni, rohantam a szőlősorban, mögöttem a négy felbőszült kutya és nagyon féltam. Egyszer csak felnéztem, és a szőlősor végén ott állt a nagyapám, kezében egy szőlőkaróval és elkergette a kutyákat. Sírta, ő felvett engem és bevitt az édesanyámhoz. Máig nem tudom, hogy a nagyapám hogy került oda, mert

nem vettem észre, hogy mikor jött ki a házból. Ez szerintem csoda volt. Valaki, talán a Jóisten odafentről így vigyázott rám és így vigyáz talán mindnyájunkra.”

Ez a történet rádöbbenett arra, hogy jobban oda kellene figyelniünk az életünk során velünk történetekre. Akkor talán észrevennénk, hogy odafentről vigyáznak ránk. Segítenek és dorgálnak, érdemeink szerint. Velem történt már több esetben is olyan esemény, amit „isteni gondviselésnek” tartottam. De talán nyugodtan nevezhetők ezek csodáknak is.

Úgy érzem, hogy hasznos lenne ezeket az eseményeket megírnom, hogy másokat is időben ráébresszenek arra, hogy az isteni gondviselés velünk van. Akarva-akaratlan vigyáz ránk. Az emberiség, a gonosz „ateista” világban az elmúlt évtizedek alatt és azóta szinte teljesen kiüresedett lélekkel él. Elveszett a lelki kontaktus Isten és az emberek között. Maga az a tudat hiányzik, hogy az Isten LÉLEK, és Ő bennünk lakozik, és az Ő léte cselekedetein keresztül tudatosulhat számunkra. Ezért tartom szükségesnek az olyan eseményeket megírni, amelyek velem és a környezetemben történtek. Amikkel tetten érhetők a gondviselés létezői. Amacsodái.

TÓTH SÁNDOR ISTVÁN

A pásztor

Amikor Kovács Pál főorvos azt tanácsolta, hogy Beáta lányom a nyarat töltsen lehetőleg napos, vízparti területen, hogy a szervezete feltöltődjön D vitaminnal és jobban bírja a tévégi, kora tavaszi megfázásos, influenzás időszakot, hosszas keresésbe kezdtünk. A fél orszá-

got bejárva, Gyopárosnál elkezdve, kerültünk a végén a Balatonhoz, egy csábító hirdetés hatására Szigligetre, ahol a Királyasszony szoknyáján, a Rókarántó tövében ajánlottak eladó házat telekkel. Ez sajnos különböző okok miatt nem felelt meg az elképzelésünknek. Csalódottan

indultunk másnap haza. Jövetben még megálltunk a badacsonytomaji önkormányzatnál érdeklődni. Azt ajánlották, hogy menjünk fel az örsi hegyre, ott találunk nem túl drága eladó területeket. Találtunk és megvettük – ötven forintért négyszögölenként. Másutt a legolcsóbb négyszáz forint volt. Tartozott hozzá 3000 négyszögöl szőlő és egy 200 éves nádtejtős préház. A vételárat a család adta össze, amihez édesanyám 40 000 forinttal járult hozzá. Azt is vállalta, hogy Ő majd tavasztól őszig kint fog tartózkodni és vigyáz a szőlőre és a nyári szünetekben Beáta unokájára is. Ez történt 1971-ben. Ő akkor 75 éves volt. Nehéz, tragédiákkal terhes élete mélyen vallásos és istenhívővé tette. Ahogy vállalta, a következő évben húsvét táján – elég korán volt a húsvét – ki is költöztettem, hogy elkezdje a badacsonyi életet az örsi hegyen. Elég félve hagytam ott, de Ő bátorságot mutatott. Nem tudtuk kellően átgondolni a várható környezetváltozás érzelmi kihatásait.

A terület egyébként teljesen lakott. Volt mellettünk is nyolc-tíz szomszéd, szomszédasszony. Velük barátságos viszonyban volt. Megnyugtattak: „majd jól elbeszélgetnek és vigyáznak a nagymamára. Nem is volt gond, amíg friss volt az élmény, szép volt a táj, jó volt az idő. Asszonyok jöttek kapálni a szőlőbe, volt partner, akivel lehetett csevegni. Tíz nap múlva mi is meglátogattuk, ott maradtunk pár napig. Igen ám, de azért csak sok volt a magányos óra meg nap. És a magány kezdett rátepedni a nagymama érzelmi és gondolatvilágára. Mi lesz ha... mi lenne ha... és a többi, és a többi. Jött a távirat, hogy jöjjünk, mert a nagymama nem jól érzi magát. Azonnal autóba ültem, másnap már a vásárhelyi kórházba került, ahol az unokabátyám volt az egyik főorvos. Tüdővizenyőt állapítottak meg nála.

Gondos kezelés mellett szépen rendbe jött. Két hét után, mikor érte mentem, azzal fogadtam, hogy „Tudod fiam, én gondolkodtam a dolgon, csak vigyél engem vissza Badacsonyba. Ott is az a Jóisten vigyáz rám, aki itthon, és ott a hegyen még közelebb is vagyok hozzá.”

Tizenöt évig élt a badacsonyörsi hegyen Szentgyörgy naptól Szentmihályig. Minden vasárnap lement a völgyben lévő katolikus kápolnába imádkozni. Arra is azt mondta, hogy azt az Istent tiszteltem én itt is mint az orosházi evangélikus templomban.”

Kilencvenöt évig élt. Ő volt a család „apostola”. Főként Neki köszönhetjük Istenbe vetett hitünket, egészen a dédunokájáig. Őszinte, igaz hitéért megsegítette Őt a Jóisten. Adott Neki erőt és egészséget a „pásztorokodáshoz”. Emlékének tisztelgetére, fia:

TÓTH SÁNDOR ISTVÁN

TALENTUMOK – Hírek iskolánk életéből

• 2007. január 19-én a Magyar Kultúra Napjához kapcsolódva – többéves iskolai hagyományként – megrendeztük az országos Kölcsey versmondó és népdaléneklési versenyt, melyhez rajzpályázat is kapcsolódott. Ebben az évben a Himnusz volt a kötelező vers – a rajzok témája is ehhez kapcsolódott. Ezúttal is nagy volt az érdeklődés, városunk minden általános és középiskolája benevezett a versenyre. Az ország evangélikus iskolái közül is csak néhányan maradtak távol. Tanulóink közül a következők értekel kiemelkedősikereket:

Versmondás:

I. helyezés: Kozmer Vivien 10/6
küldőnő: Vízvári Tímea 8/6

Népdaléneklés:

II. helyezés: Albert Alexandra 9/6
II. helyezés: Nyemcsok Adrienn 6. a

Rajz:

I. helyezés: Kiss Norbert 11/4
II. helyezés: Vincze Délia 7/6
küldőnő: Huszka Melinda 8/6
küldőnő: Hajnal Edina 10/4

A Polgármesteri Hivatal képviselőik jelenlétével és jutalomtárgyakkal tisztelte meg ezt az alkalmat.

Erről az országos versenyről részletes, emelkedett hangú tudósítást olvashattunk az Evangélikus Életben Nánai László lelkész úr tollából. Köszönet érte.

• A I. félév január 19-én zárult. Iskolánk tanulói a tavalyi évhez viszonyítva javítottak tanulmányi eredményeiken, kevesebb kudarc, több siker érte őket – s rajtuk keresztül szüleiket is.

• Felső tagozatos és gimnazista diákjaink második féléve emlékezetes és lélekemelő csendesnappal indult. Egyházunk sokak által ismert közössége – az EKE – szervezett számukra egy feledhetetlen délelőtti. Élményekkel, ismeretekkel gazdagodtak, hitükben mélyültek, közösségben erősödtek. Köszönjük mindazoknak, akik Laczki János lelkész úr közbenjárásával megajándékozták iskolánkat ezzel az alkalmalmmal.

• Tantestületi közösségünk iskolánk indulása óta fontosnak tartja a hitben való erősödést és bibliai ismeretek elmélyítését a felnőttek körében is.

Lévitakörnek nevezzük ezeket az alkalmakat, melyek ebben a tanévben – mindannyiunk óhajára – újra rendszeressé váltak. Vendégünk volt februárban Balicza Iván, a budavári gyülekezet evangélikus lelkésze, aki „A gondolkodás szabadsága, a sza-

badság korlátozása” címmel tartott előadást, amit az 1Kor 23 alapigéjére épített fel. Az iskola és óvoda pedagógusai együtt hallgatták az értékes gondolatokat.

A következő alkalommal Káposzta Lajos esperes úr lesz a vendégünk.

• Már tudósítottuk a Kedves Olvasókat iskolánk nagy jelentőségű oktatási lehetőségéről, melyet a HEFOP 1.3.1. pályázat nyújt. Az előző időszak legkiemelkedőbb eseménye ezen a téren az aszódi testvériskolában tett látogatásunk. Az ország evangélikus iskolái közül négyben dolgoznak ezen a pályázaton. Az aszódi gimnázium meghívására a HEFOP-os iskolák pedagógusai találkoztak abból a célból, hogy tapasztalatot cseréljenek, és egymást segítsék a projekt végrehajtásában. Terveink szerint márciusban a mi iskolánkban gyűlünk össze hasonló céllal.

• Törvényi előírás diákközgyűlés tartása évi egy alkalommal. Erre mindig szívesen és lelkiismeretesen készülnek tanulóink, élvén a lehetőséggel, hogy saját szavaikkal elmondhassák osztályuk örömeit és kívánságait. Diáktudósítónk is beszámol e lapok hasábjain az eseményről.

• Az utóbbi évek legszínvonalasabb és legváltozatosabb farsangját éltük meg iskolánkban. A készülődés öröme sokat ígérő volt, hiszen nagy igyekezettel és örömmel gyakorolták az osztályok a különböző műsorszámokat. A lelkes előkészületnek meg is volt az eredménye: vidám hangulat, kellemes szórakozás, közös tánc, tombola... egyszóval igazi farsangi multság. A legsikeresebb műsorszámok közül a városi rendezvényre is kiválasztottunk néhányat.

• A kommunista diktatúra áldozatainak emléknapja február 25-e. Iskolánk nevelői közössége fontosnak érzi, hogy az emléknap kapcsán maradandó ismereteket és élményeket kapjanak tanulóink. Évről évre hiteles és közismert embereket hívunk meg, hogy a személyes találkozás is segítse az emlékezést. Idén városunk egyik 56-os áldozatának, Szendi-Horváth Józsefnek fiával találkozhattak gimnazistáink, akinek életútjáról megtudhatták, tulajdonképpen önmaga is áldozat volt, aki csak élő hitének köszönheti, hogy a kommunista diktatúra éveit átvészelte. Vendégünk Szendi-Horváth Zoltán volt, a vele folytatott beszélgetést Varga Zoltán, a Média Kft. ügyvezető igazgatója vezette. Iskolánk közössége nevében köszönjük mindkettőjüknek ezt az alkalmat.

Diákközgyűlés 2007

Iskolánkban, az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnáziumban minden évben megrendezésre kerül a diákkönkormányzat közgyűlése. Az idén február 12-én tartottuk meg.

Ezen az összejövetelen kicsik és nagyok egyaránt részt vettek. Köszöneteket és kéréseinket Jantos Istvánné, intézményünk igazgatója, Nagy Sándorné és Fehér Borbála igazgatóhelyettesek, valamint Bacsrné Nagy Ildikó a diákkön-

mányzat elnöke hallgatta meg. Az általános iskola második évfolyamától kezdve felmenő sorrendben oszthattuk meg a mondanivalónkat társainkkal és a jelenlévőkkel.

Kéréseinket az utóbbi évekhez viszonyítva reálisabbnak találták a vezetőség tagjai, és ennek megfelelően – a lehetőségekhez mérten – teljesíteni is fogják.

Számos köszönet hangzott el mind a kisebbek, mind a nagyobbak részéről

egyaránt, mely nagy örömet szerzett az igazgatóságnak. Végzős osztályaink kiváltképp hálás szívvel köszönték meg a szalagavató ünnepséget, mely egyszeri és megismételhetetlen élményt nyújtott számukra.

Ezután rövid ismertetést hallhattunk a közeljövőben megrendezésre kerülő farsangi multságunk programjáról Bacsrné Nagy Ildikótól.

Gyűlésünk végén örömmel nyugtáztuk, hogy délutánunk eredményesen telt el.

GYÖNGYÖSI EVELIN

9/6

Alapítványok iskolánkban

Az alapítványokról, az alapítványok története

Az alapítványok néhány évtizedes jogi léthiányt követően az 1987-es polgári törvénykönyv (Ptk.) módosítása kapcsán kaptak újra helyet a magyar jogrendszerben. Az 1987. évi II. számú törvényerejű rendelet tette lehetővé újra, hogy az alapító tartós, közérdekű célra alapítványt hozzon létre, ezzel együtt nyert elismerést az alapítvány jogi személyisége is.

Az alapítványi jog lényeges módosítására 1990-ben került sor, amikor az alapítványok nyilvántartásba vétele a bírósághoz került. Az 1993. évi XCII. törvény újra módosította ezt, s bevezette a közalapítvány jogintézményét. Végül pedig 1998. január 1-jén lépett hatályba a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény (a Khtv.), mely a közhasznú jogállás, valamint a közhasznúsági fokozatba sorolás feltételeit szabályozza.

Magyarországon ma körülbelül huszonegyszer alapítvány működik, melyek közül majd ezerre tehető azoknak a száma, amelyek konkrét oktatási intézményekhez kapcsolódóan fejtik ki tartós és közérdekű tevékenységüket.

Az iskolai alapítványok sajátosságai

Jellemző, hogy az oktatási intézmények vezetői aktívan támogatják, sok esetben szervezik az iskolai alapítványok létrehozását, melyektől az oktatói-nevelői munkához szükséges feltételek javulását várják. Egy-egy oktatási intézmény „versenyképessége” szempontjából sem lényegtelen, s ha igen, az iskolában működik-e alapítvány, s ha igen, az milyen vagyonnal rendelkezik.

Általában az „egy iskola-egy alapítvány” elve érvényesül, de vannak ettől eltérő koncepciójú intézmények is – többek között ilyen a mi iskolánk, az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium is.

Az alapítványok döntő többsége aktívan és sokoldalúan próbálja segíteni a közoktatási feladatok ellátását, illetve kiemelkedő jelentőségű a szociálisan rászorulókat támogatása is.

Az iskolai alapítványok legjellemzőbb céljai országosan a következők: a kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanulók és pedagógusok jutalmazása; a szociálisan rászoruló tanulók segítése; külföldi tanulmányutak, belföldi kirándulások pénzügyi támogatása; sportrendezvények, szabadidős és kulturális programok szervezése, finanszírozása.

Az iskolai alapítványok, céljaikat tekintve, széleskörűen kívánnák segíteni az adott oktatási intézmény tevékenységét. Ténylegesen azonban – jelentősebb pénzügyi források hiányában – csak a vállalt célok egy részének megvalósítására nyílik lehetőségük.

Az iskolákban működő alapítványok bemutatása.

Egy iskola – öt alapítvány

Az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium – az egyházi iskolákra jellemző módon – több alapítvánnyal is rendelkezik. Ennek a szerkezetnek az oka több tényezőben lelhető fel.

Egyrészt abban található meg a válasz, hogy eredetileg a Táncsics Mihály Gimnáziumban 1991-től működő evangélikus gimnáziumi tagozat támogatására jött létre a gimnáziumi alapítvány. Egy évvel később – ezzel párhuzamosan – az Orosházi Evangélikus Egyházközség fenntartásával önálló általános iskola indult, és ehhez kapcsolódóan egy újabb, immár általános iskolai alapítvány is létrejött. Tehát egyrészt az iskolaszervezet változása eredményezte az alapítványok többszöröződését.

Másrészt evangélikus iskolánkban – mint az egyházi iskolák zömében – nagyon erős az intézményhez való lelki kötődés, így gyülekezetünk hajdani és jelenlegi tagjai több alapítványt is tettek. Arról itt nem is kívánok részletesebben szólni – hisz az Orosházi Harangszó olvasói számára ez oly természetes – hogy az egyházi adakozásnak milyen szép múltbeli és mai hagyománya van, tulajdonképpen ez az egyház gazdasági működésének egyik fontos támasza. Ráadásul az adományozók számára nagy jelentőségű bír az, hogy személyesen hozzájuk, illetve az általuk választott, példaképek állított névadó személyhez kötődik egy-egy alapítvány.

• *Evangélikus Általános Iskola Alapítvány Orosháza*

Ez az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium első „saját” alapítványa. 1992-ben, az első általános iskolai egyházi osztályok indulásakor tette Nagy András vállalkozó.

Azóta minden évben ebből kapnak az általános iskolai osztályok karácsonyi ajándékot, illetve ebből segítjük a gyermekeket kirándulásokon, kulturális eseményeken való részvételhez, tanév végén jutalmkönyvet is vásárolunk belőle. Az alapítványt öttagú kuratórium vezeti,

ők döntenek ad hoc módon az alapítvány vagyonának mindenkorai felhasználásáról. 1998 óta közhasznú szervezetként működik, így annak minden előnyét élvezzi.

• *Evangélikus Gimnázium Alapítvány*

Valójában ez az iskolában működő „legidősebb” alapítvány, 1991-ben hozták létre az Orosházi Evangélikus Gimnázium 1951-ben érettségizett tanulói. Ekkor nyílt lehetőség a Táncsics Mihály Gimnáziumban evangélikus gimnáziumi tagozat létrehozására, ezt kívánták támogatni a 40 éves érettségi találkozóhoz született határozattal. Céljuk a gimnáziumi nevelés, oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés és kulturális tevékenység támogatása. Az állami gimnáziumban az 1997/98-as tanévben megszűnt az egyházi tagozat, de 1998 szeptemberében az Evangélikus Általános Iskola épületében megindult a hatosztályos gimnáziumi oktatás, melyet az 1998-ban közhasznú szervezetté vált alapítvány azóta is folyamatosan segít. Vagyonát elsősorban a gimnáziumi osztályok kirándulásainak támogatására használja (karácsonyi ajándékként minden évben a budapesti Operaházba vagy a Nemzeti Színházba utaznak el), illetve a tanév végén a legjobb eredményt elérők ösztöndíját ez az alapítvány fedezi.

• *Ravasz Antal Alapítvány*

Az alapítvány az Orosházi Evangélikus Egyházközség felügyeletével 1994-ben, Orosháza város alapításának 250. évfordulója alkalmából jött létre. Az ünnep idején ismét előkerült iratok és megbízható feljegyzések igazolják, hogy az evangélikus vallásuk miatt Zombárról elűldözött és Orosházán letelepedő családok nyolctagú bizottsági vezetője Ravasz György volt. Az ő egyenes ági hetedik leszármazottja Ravasz Antal gazdálkodó, mérnök, az evangélikus gyülekezet presbitere volt, ezért kezdeményezték gyermekei az evangélikus gimnázium anyagi támogatására az alapítvány létrehozását. Ennek eredeti célja, hogy a gimnázium jól tanuló, szorgalmas, szerényebb anyagi körülmények között élő tanulói részére ösztöndíjat folyósítson. Ez a cél annyiban módosult a kuratórium döntése nyomán – és így elvált egymástól a két hasonló alapítvány működése, – hogy 2004-től, az első érettségi évétől a legjobban érettségizők kapják meg ezt a nagy összegű támogatást.

• *Ravasz Erzsébet Helyesírási Alapítvány*

Az iskola – véleményem szerint – legkülönlegesebb (és tényszerűen is legfiatalabb) alapítványa a Ravasz Erzsébet Helyesírási Alapítvány. Egy orosházi testvérpár édesanyjuk, Ravasz Erzsébet születésének 100. évfordulójára hozta létre 2002-ben. Határozásuk szerint minden év március elején a 6. osztályos tanulókkal helyesírási dolgozatot kell íratni, s a legjobb eredményt elérő kapja a 20 ezer forintos jutalmat. A tollbamondás szövegeit az alapítók 15 lezárt borítékban 15 évre előre mellékeltek, azokból évente egyet kell sorsolás után felbontani. Az eredményhirdetést az iskola közös március 15-i ünnepségén szoktuk megtartani, így a jutalmazott az egész iskola közönsége előtt veheti át díját. Ekkor – az alapítók akarata szerint – elhangzik ez is: „Két orosházi pedagógustestvér édesanyjuk, Ravasz Erzsébet születésének 100. évfordulójától kezdve azzal a céllal ajándékozta meg a legjobb helyesíró 6. osztályos tanulót, hogy mindannyian emlékezzenek arra az időre, amikor a legtöbb orosházi gyermek számára 12 éves korban véget ért a tanulás lehetősége, s bármilyen jó helyesíró is volt (különösen, ha lány volt), nem tanulhatott tovább.”

• *Sola Fide Alapítvány*

2000 októberében jött létre ez az alapítvány, mely szintén az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium oktató-nevelő munkáját kívánja segíteni. Az alapítványt tevő dr. Czeglédi Jankó Gézánné ezzel kívánta tiszteletét kifejezni apósa és férje (Jankó Béla egykori orosházi evangélikus kántortanító és dr. Czeglédi Jankó Géza) emléke előtt. A szervezet nevéül Luther Márton reformátori hitvallását választotta: Sola Fide – Egyedül hit által. Ráadásul ez a két szó olvasható az egykori Orosházi Evangélikus Gimnázium és utóda, a mai Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium bélyegzőjén is. E két szó határozza meg az alapítvány törekvéseit is: a hittel való ismerkedést és a hitben való elmé-

lyülést segíti. Első alkalommal, 2003-ban, az iskolai könyvtárat támogatta Bibliák és énekeskönyvek adományozásával, azóta pedig minden évben az új osztályok (az 1. és a 9. évfolyamok) tanulói kapnak saját használatú és tulajdonú evangélikus énekeskönyvet. Munkájuk révén szép hagyomány alakult ki iskolánkban: a tanévnyitó istentiszteleten az énekeskönyv átvételével „bemutatkoznak” az új diákok nemcsak az iskola, de az egész gyülekezet színe előtt.

Összegzés

Saját tapasztalataim alapján mondhatom – és remélem, írásom is bizonyította –, hogy iskolánkban az alapítványok szerepe több mint egy gazdálkodást segítő intézmény: az iskola lelkeségét, a mindenkor diákok és tanárok összetartozását is jelképezi, munkájuk generációkon átível, értéket teremt és megőrzi azt.

Az alapítványt tevők gondoskodása nem merült ki a pénzösszeg adományozásában, hanem azóta is figyelemmel kísérik az iskolában végzett pedagógiai munkát, segítők figyelmük minden területre kiterjed.

Köszönjük az iskola és a diákság iránti szeretetük minden megnyilvánulását, közömbössé váló világunkban nélkülözhetetlenek az ilyen önzetlen, az anyagi és a lelki támogatással sem fukarkodó emberek. Nem lelkészek ők, mégis az evangélium terjesztésének eszközei. Kísérje Isten gazdag áldása életüket!

KILIÁN SZILVIA

Felhasznált irodalom:

- 1.) *Az alapítványok alapító okiratai*
- 2.) *Az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium évkönyvei: 2002, 2004, 2006*
- 3.) *Sipos László: Alapítványok az iskolákban – Törvényességi tapasztalatok az iskolai alapítványok működéséről, Új Pedagógiai Szemle, 2000/2.*

Iskolánk alapítványainak támogatásával minden jószándékú ember segítheti a keresztyén nevelést városunkban. Kérjük, segítse adója 1%-ával a működésüket! Köszönjük!

Evangélikus Általános Iskola Alapítvány Orosháza

Adószám: 19061838-1-04

Számlaszám: 10402647-26411912

Evangélikus Gimnázium Alapítvány

Adószám: 19062310-1-04

Számlaszám: 10402647-26411723

Ravasz Antal Alapítvány

Adószám: 18375200-1-04

Számlaszám: 11733041-20028596

Ravasz Erzsébet Helyesírási Alapítvány

Adószám: 18386509-1-04

Számlaszám: 11733041-20039084

Sola Fide Alapítvány

Adószám: 18383771-1-04

Számlaszám: 11733041-2003807

Óvodai hívogató

Jézus mondja:

„Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket, és ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké az Isten országa.”

[Lk 18,16]

Szeretettel hirdetjük minden óvodás korba lépő kisgyermek szüleinek, hogy az orosházi Evangélikus Hajnal Óvodában – csakúgy, mint a város többi óvodájában – 2007. március 19-én és 20-án 8–17 óráig tart az új óvodások beiratkozása. Várjuk a megkeresztelt evangélikus kisgyermeket, de – mivel programunk ökumenikus nyitottságú keresztyén nevelést kínál – a református és katolikus gyermekek is beiratkozhatnak.

Várjuk azokat a Kedves Szülőket is, akik még nem tartoznak egyik felekezethez sem, de nyitottak a keresztyénség egyetemes értékeinek befogadására, és lehetőséget kívánnak adni gyermekeiknek az egyházi nevelésre.

Óvodánk, a város és az evangélikus egyház legnagyobb óvodájaként, mintegy másfél évtizede kínálja fel azokat a keresztyén erkölcsi-etikai értékeket, melyek alapvető fontossággal bírnak a nevelés során. Gyermekeink szeretetteljes légkörben, igényesen kialakított galériás csoportszobákban, tágas udvaron, esztétikus környezetben játszanak, tevékenykednek. Óvodánkban a nyelvi csoportokban lehetőség van az idegen nyelvekkel (angol és német) való játékos ismerkedésre, valamint mozgásfejlesztő, néphagyomány-őrző és zenei csoportot indítunk. Az egészség megőrzését segíti sósobánk és tágas udvarunk is.

Előzetes bejelentkezés után a beiratkozás időpontjától függetlenül is szeretettel várjuk az érdeklődő szülőket, hogy kölcsönösen megismerhessük egymást.

RÉVÉSNÉ TÓTH ERZSÉBET
óvodavezető és a nevelőtestület

Adónk egyik 1%-ával valamelyik egyházat támogathatjuk, másik 1%-át pedig közhasznú intézmény (alapítvány) támogatására fordíthatjuk.

Kérjük, támogassa a Magyarországi Evangélikus Egyházat!

Technikai számunk: 0035

Kapcsolatépítés az óvoda és az iskola között

Az iskolában folyó beiskolázási tevékenység intenzívünk jövője szempontjából meghatározó. Az évek során kialakult szervezőmunka közös célja: minél több óvoda ismerje meg az iskolai életet, az iskola épületét, a tevékenységeket, hogy beiratkozáskor már természetesen legyen a megállapítás: „Én evangélikus iskolás leszek!”

A *Hajnal Evangélikus Óvodában* faliújságunkon tájékoztatjuk a szülőket az iskolai eseményekről és érdekességekről. Szórólapokat is kihelyezünk, hogy a szülők bármikor kézbe vehessék ismertetőnket.

– *Októbertől „Nyelvkuckó”* címmel angol és német nyelvű foglalkozásokat tartunk. Köszönjük Siposné Szabó Ildikó, Tóth Linda és Zsótér Nikolett szaktanítók áldozatos munkáját.

– *Novemberben* nyílt napot szervezünk a város minden olyan óvónőjének, aki szeretné volt óvodását az iskola padjában látni. Mivel ez évek óta hagyomány, valószínű, hogy a város és vonzáskörzete legtöbb óvónője járt már iskolánkban.

– *Decemberben* óvodásaink adventi teadél előttre jönnek el hozzánk. Ilyenkor az osztályok műsorral kedveskednek a kicsiknek. Ajándéktos kapnak tőlük.

– *Januárban* játékos testnevelés-foglalkozást tartunk a nagycsoportosoknak. A leendő 1. osztályosok tanítói pedig részt vesznek a beiskolázási szülői értekezleteken, a város minden óvodájában.

– *Februárban* farsangi „mini gálát” tartunk a díszteremben. A fellépő osztályok és óvodai csoportok színes műsorral mutatkoznak be egymásnak. Ebben a hónapban városi szintű nyílt napot is tartunk. Bemutatóóráink a nagycsoportos gyermekeknek és szüleiknek nyújtanak betekintést iskolánk mindennapjaiba.

– *Márciusban* böjti teadél előtt tartunk gyermekáhitattal, közös énekléssel.

Áprilisban „Iskolás leszek” alkalmunk során a nagycsoportosok meglátogatják az 1. osztályosokat.

– *Májusban* indulnak a „Szivárvány” foglalkozások, négy alkalommal, a már beiratkozott óvodások részvételével. Ekkor tanítójukkal, osztálytársaikkal lehet-

nek együtt. Alakuló szülői értekezletet is tartunk.

– *Júniusban* részt veszünk az óvodások ballagási ünnepségén. Ekkor már minden kisgyermek tudja, ki lesz a tanító néje aszeptemberi iskolakezdekor.

„Majd én magam keresem meg juhaimat, és én viselem gondjukat.” [Ez 34,11]

Minden keresztyén pedagógusban él a vágy, hogy Isten eszköze lehessen a gyermeknevelésben. A mi odaszánásunk csak akkor lehet igazán erős, ha a vezérlő értékek a mi személyes értékeink is egyben. Hiszen az értékeket nem fejből fejbe, hanem igazán csak a szíven keresztül tudjuk közvetíteni. A jó pásztor (pedagógus) őrzi, táplálja, vezeti nyáját (tanítványait), emberként felel a rábízottakért. Remélem, mi evangélikus pedagógusok mindannyian így gondoljuk ezt, és ennek szellemében cselekszünk.

DÉRNÉ CSEPREGI KLÁRA

Mit kínál iskolánk a leendő elsősöknek?

„A bölcsesség kezdete az Úrnak félelme.” [Péld 9,10]

Iskolánk, az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium a szeretet iskolája, ahol a keresztyén értékek elsajátításával és betartásával, szeretetteljes légkörben, boldog embereket szeretnénk nevelni.

Iskolánkban központi szerepet kap a nyelvoktatás. Angol és német nyelv közül választhatnak a gyermekek. 1. osztályban heti 1 órában játékos formában ismerkednek a nyelvvel.

Korszerű számítógépparkunk 1. osztálytól segíti tanulóinkat a naprakész ismeretek megszerzésében. Az internet segítségével tanórán kívül is lehetőségük nyílik tudásuk elmélyítésére.

A tanítási órákon a sikeres életpályához szükséges képességeket fejlesztjük a kompetenciaalapú oktatással. Európai Unió pályázat támogatja törekvéseinket.

Az olvasás- és írástanításban kiemelt szerepe van a cselekvéses tanulásnak. *Játékos formában, sok mozgással, gyakran csoportmunkában dolgozunk.* A gyermekek fejlettségéhez igazodó tempóban haladunk, ha szükséges lassítunk ezen. Min-

dent alaposan begyakorlunk. A gyermekek tanulása a tapasztalatszerzésre és az egyéni fejlettséghez igazodó differenciálásra támaszkodik.

A beszédtechnika fejlesztésének és a szókincs bővítésének kiemelt szerepe van. A cél, hogy merjenek és tudjanak beszélni a gyermekek.

Reneteg játékot tanulunk. Minden nap van mesehallgatás. Kiemelt jelentősége van a dramatikus tevékenységnek, hiszen a dráma döntően hozzájárul a kifejezőkészség fejlesztéséhez. A tanulók megfigyelik, átélik, létrehozzák a meséket. A dráma eszköztára segíti a szövegértés fejlesztését.

Az olvasástanulás a gyermek élőbeszédére épül. Lehetőséget teremtünk arra, hogy a gyermekek az olvasás elsajátításában saját tempójuk szerint haladhassanak. Ehhez olvasásra ösztönző légkört teremtünk.

Az írás tanulása késleltetetten – az olvasás megtanulása után –, a finommozgások összerendezetté válásakor kezdődik. A sikeres írásmunka eléréséhez alapos, türel-

mes előkészítés szükséges. Így jut el a kisgyermek a rajzolástól az írásig.

Tehát aközéppontban a gyermek és az ő képességeinek, készségeinek fejlesztése áll.

Iskolánk minden leendő első osztályosának – svájci testvérgyülekezetünk támogatásának köszönhetően – a tankönyveket ingyen biztosítja.

UJJ MÁRIA
tanító néni

BEIRATKOZÁS

2007. március 26–27-én
(hétfőn és kedden)
8-17 óráig

lesz az I. emeleti 106-os teremben,
ahol a gyermekeket és szüleiket
szeretettel várja a két tanító néni:

DÉRNÉ CSEPREGI KLÁRA
és UJJ MÁRIA

Szalagavatói beszédek

A következő ünnepi beszédben a 11. évfolyamosok szólnak a maturandusokhoz. A szövegben szereplő idézet Varró Dániel verséből származik. A szónoklat iskolánk szalagavatóján hangzott el, írta és elmondta Kiss Norbert, a 11/4 osztály tanulója.

*Eszedbe jut, hogy eszedbe ne jusson
Valahogy mégis elfelejteni,
Leírod, aláhúzod, kiragasztoz,
számárfülecskét hajtogatsz neki,*

*Kisimítod, odateszed a székre,
Az ágy mellé, hogy szem előtte legyen
Leülsz, kötsz egy csomót a lepedőre,
Elalszol, elfelejted hirtelen.*

Kedves 12.-es diákok!

Tudom, az elfelejtés veszélye bennünket nem fenyeget. Sosem felejtünk el beneteket, és éppen ezt jelzi a szalagavató is. Egy szalagot tűzünk a ruhátokra, mely az örök kapcsolatot jelképezi köztetek, köztünk és az iskola között.

Régóta készültök erre a mai estére. Táncolni tanultatok, új ruhát készítettetek és a műsort próbáltatok.

Éreztétek hát jól magatokat ezen az estén, és a hátralévő 3 hónapban ne az elválás közelségének fájdalma, hanem a még együtt tölthető idő legyen a szemetek előtt. Készüljétek az érettségire továbbra is szorgalmasan, hiszen további tanulmányaitok meghatározója. Búcsúzóul vigyétek magatokkal a vers szavait:

*Eszedbe jut, felugrasz, zsebre vágod,
A szíved közben össze-vissza ver,
Sehogy sem hiszed el, hogy ott van nálad.*

Az alábbi beszéd is – melyet a 12. évfolyamosok nevében Molnár Pál 12/4 osztályos tanuló mondott el – iskolánk szalagavató ünnepélyén hangzott el.

**Tisztelt Igazgató, Esperes Úr,
Tisztelt Tanáraink, Diáktársaink,
Kedves Szüleink és Vendégeink!**

Ezen ünnepi alkalommal a bennünk rejlő érzelmek kifejezésére Kosztolányi sorait hívom segítségül:

*Légy áldott, régi hely,
Légy áldott, régi ház,
Légy áldott régi tej,
Légy áldott, régi láz.
Légy áldott, régi hó,
Légy áldott, régi hő,
Te szívemet nyitó,
Te lelkeket építő.*

Négy év. Ez az a gimnáziumi időszak, amire most közösen emlékezzünk!

2003: Változás állt be életünkben – némelyikünknek gyökeres változás, az iskola előtt állva – **félelemmel tekintettünk a jövőre.**

2004: A kezdeti aggodalmaink elszálltak – **otthonra találtunk.**

2005: Mint ballagató osztály vettük kezünkbe az irányítást – **összekovácsoltunk.**

2006–2007: A biztonságot adó iskola kapuja lassan bezárul, s mi kívül rekedünk az ajtón – **elbúcsúzunk.**

Félig sírva, félig nevetve tekintünk az elmúlt és az előttünk álló hónapokra.

Jó visszagondolni a közös klubfoglalkozásokra, táborokra, csendesnapokra és DÖK-rendezvényekre. De most jön a ne-

heze, nekünk még dolgunk van itt! Az első nagy megmérettetés, az érettségi előttünk áll.

Hálával tartozunk és köszönettel, hogy mindvégig ott álltak mellettünk. Tudjuk, nem lehetett egyszerű feladat a tudás szikrájának lánggá csíholása. Biztosak vagyunk benne, hogy az érettségi nehézségeiben is számíthatunk segítségükre.

Megbántuk már a sok akarva-akaratlan kimondott bántó szót. Csak a kamaszszellem, az ifjonti vér vezetett minket.

Végző búcsúnk, a maturálás után nélkülöznünk kell az eddig megszokott, már-már elvárt segítséget. Kamatoztatnunk kell mindazt, amit e négy év alatt belénk oltottak.

De nem felejtjük el intő szavaikat, tanácsaikat. Most lassan utunkra indulva utolsó lehetőségünk, hogy magunkba szívjuk és majdan magunkkal vigyük az iskola szellemét, mely hitre, becsületességre, emberségretanít, s tanított.

Kedves Szüleink! Köszönünk mindent, amit tőletek kaptunk: a szeretetet, biztatást, támogatást. Hamarosan eljön a perc, amikor el kell engednünk egymást – fájdalommal igaz, de el kell fogadnunk, felnőttnünk. Felelősséggel tartozunk most már mi is. Igen, felnőttnünk, de szánomokra mindig azok a gyerekek maradunk, akiknek ti egyengettétek elő lépéseit, akikhez szerető, becéző szavakkal szóltatok, akiknek az életet biztosítottátok.

Ígérjük, mindent megteszünk, hogy ne okozunk csalódást, büszkék lehessetek ránk, mondhassák: szeretni való, boldog emberekkel gazdagodott a világ.

Ifjú táncos lábak Orosházán

Az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnáziumban 2007. február 10-én került sor a végzős diákok szalagavatójára. Az ünnepséget osztálytársam, Héjja Márk vezette köszöntő és konferáló beszédével. Mi, a 11. évfolyamosok tűztük fel – a hagyomány szerint – a szalagot a végzős gimnazisták ruhájára.

Az ünnepi beszédek után, a szalagtűzést követően megnézhattuk a ballagó diákok által rendezett humoros előadásokat, és az osztályban készült meghitt pillanatokról szóló zenés videót, mely egyes pillanataiban igen szívbemarkoló élményt nyújtott.

A bécsi keringő eltáncolásával zártuk a műsorsorozatot. Ebben én és néhány osztálytársam is részt vettünk. A hangulat kicsit feszült volt, mivel nagyközönség előtt kellett szerepelelnünk, de a siker most sem maradt el. Legnagyobb meglepetésünkre a kivonuláskor óriási tapsvihar díjazta táncunkat. Megkönnyebbültség és vidámság látszott az arconkon...

Fél óra múlva kezdődött az élőzenés bál, ami szintén nagy meglepetést okozott köreinkben, hiszen a mai zenéktől kezdve egészen a '60-as évek végéig minden stílusban hallhattunk vérpezsdítő dallamokat.

Úgy gondolom, nagy lehetőség volt ez az ifjúság számára, hogy megmutassa az előző generációknak, hogy Orosházán még él a tánchagyomány, s véleményem szerint az egész napi program igazi élményt nyújtott minden résztvevőnek.

FODOR MÁRK
11/6

A Magyar Kultúra Napja

Az alábbi, a Magyar Kultúra Napja előtt tisztelgő ünnepi beszéd Héjja Márk 11/6 osztályos diákunk írása. Saját előadásában elhangzott 2007. január 19-én az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium közössége és a Kölcsy-verseny résztvevői előtt.

Tisztelt Ünneplő Közönség! Kedves Tamárok és Diákok!

Közel 184 évvel ezelőtt, 1823. január 22-én tett pontot Kölcsy Ferenc nemzeti Himnuszunkra. Ez a dátum 1989-től hivatalosan is a Magyar Kultúra Napja. Ezen a napon különböző rendezvények emlékeztetnek bennünket évezredes hagyományainkra, gyökereinkre, múltunkra. Mindazokra a jelképeinkre is gondolunk ilyenkor, amelyek bennünket megkülönböztetnek a többi nemzetől, magyarrá tesznek. Számos kulturális kincset tudhatunk magunkénak, melyekre megkülönböztetett figyelemmel emlékezni kiváló alkalmat ad ez a naptárban nem piros betűs, de mégis jelentős ünnep.

A Himnusz hosszas csiszolgatás után Kölcsy szatmárcsekei magányában született meg a költő 33 éves korában. Az évődő, magába forduló művész eme zárkózottságban felismerte a fontosságát egy, az egész népet összefogó óda megírásának. Korábban a katolikus magyarság néphimnuszát, illetve a Rákóczi-nótát tekintették a nemzet dalának. A Himnusz először 1828-ban jelent meg nyomtatásban az „Auróra” című folyóiratban. A Habsburg cenzúra megtévesztésére született alcíméből – „A magyar nép zivataros századaiból” – azonban az értő fülek számára így is egyértelmű volt a jelenre való utalás. Sokáig csak ők becsülték, Kölcsy közéleti aktivitása és a reformkori küzdelmek elfedték jelentőségét. Míg nem a „Honderú”-ben, 1844-ben a következő felhívás jelent meg: „20 arany pályadíjat tűz ki a legjobb népmelodíáért Kölcsy Ferencz koszorús költőnk 'Hymnusára' ének

és zenekarra téve.” A pályadíjat „egyhangúlag” Erkel Ferenc nyerte, 13 pályázatból. Benyújtottalkotásához a Himnusszal gondolati rokonságban álló Vanitatum vanitasból vett idézetet jelígenek: „Itt az Írás, forgassátok érett ésszel, józanon.” A nemzeti imádságként számon tartott mű megzenésítésének történetéről Erkel ezt írta emlékkönyvében: „Csend van. Ülök és gondolkodom: hát hogy is kellene azt a himnuszot megcsinálni? Elém teszem a szöveget. Olvasom. Megint gondolkodom. És amint így elgondolkozom, eszembe jut az én első mesteremnek a szava, aki Pozsonyban tanított. Azt mondta: fiam, mikor valami szent zenét komponálsz, mindig a harangok szava jusson először eszedbe. És ott a szoba csöndességében megzendülnek az én fülemben a pozsonyi harangok. Áhítat száll meg. A kezemet a zongorára teszem, és hang-hang után olvad. Egy óra sem telik belé, megvan a himnusz...”

Erkel diadala után hátra volt még a mű betanítása, hogy aztán 1844. július 2-án a Nemzeti Színházban először felhangozzék a nagyközönség előtt. Erről részletező híradás nincs, viszont van az első nyilvános, szabadteréről. 1844. augusztus 10-én az óbudai hajógyárban vízre bocsátották a „Széchenyi” gőzhajót. Az itt történt eseményekről a reformkori romantikus Magyarországra oly jellemző hangvételben a következőképp tudósít szintén a Honderú: „Erőtlen diapasonokban kezd zengeni ama fölséges néphymnus, mellyet Kölcsyünk és Erkelünk' egyesült lantjaik teremtenek. Szent lelkesedés rezgő át a hallgatóságot, az erősmellű férfi és a csengő hangú énekesnők' minden szavára, melly erélyezve az érczhangszerek teljes harmoniája által, valóságos nemzeti hymnusszá magasult.”

A nemzeti himnusszá válás azonban még messze volt, bár ezen év augusztusában már egyházi ünnepség keretében is megszólalt Erkel muzsikája: a pesti polgári őrhad Rákos mezei zászlószentelésén. 1903-ban lett az ország törvényileg elfogadott Himnusza. A történelem fo-

lyamán többször is felvetődött a Himnusz újraírásának, átírásának kérdése. Így például az „épülő szocializmus” idején is, amikor Rákosi Mátyás pártfőtitkár megbízta Illyés Gyulát egy új nemzeti imádság megírásával – bár a kor ideológiája szerint inkább nemzeti óda a jobb kifejezés. Rákosi ugyanis elavultnak tartotta a Himnuszot, akárcsak egyéb nemzeti jelképeinket, így címerünket is. A megzenésítésre felkért Kodály Zoltán eme egyszerűséggel utasította vissza a himnuszírási ötletet: „Minek új? Jó nekünk a régi himnusz.”

2006-ban avatták fel azt a szobrot Budakeszin, amely Kölcsy művét megtestesíti. Majzik Mária kilenc méter hosszú, négy és fél méter magas alkotása egy kör sugarai mentén jeleníti meg a vers sorait, melynek közepén egy kétméteres, többmázsás, bronzból készült istenalak látható. A szobor hét ívből álló szerkezetében hétszer három bronzharang szólaltatja meg az ünnepeken Erkel Ferenc művét.

A Magyar Kultúra Napján a Himnuszra emlékezve ne feledjük, hogy ez „csupán” egy apropó arra, hogy számba vegyük kulturális értékeit. Hiszen maga a Himnusz is csak egy – noha nagyon jelentős – „műkincsünk” nemzeti „értéktárgyaink” sorában. Gondoljunk például nyelvünkre: meglepő és örömteli dolog, hogy szláv és egyéb nyelvek gyűrtűjében nem tűnt el az évszázadok hosszú sorában. Rokon nép nélkül kell itt fennmaradnunk Közép-Európában. Számos nemzet szállta meg Magyarország területét a történelem folyamán: tatár, török, német, majd legújában orosz. De országunk mégis megmaradt a mai napig, noha megfogyva – mind területében, mind lakosságában –, de meg nem törve. Éppen ezért és hasonlókért ne tekintsük értéktelennek nemzeti kincseinket! Január 22-e kiváló alkalom ezt eszünkbe juttatni.

HÉJJA MÁRK
11/6

Főnyeremény: Márton lúdja

2006. november 11-e újabb jeles dátum volt evangélikus iskolánk történetében. Ekkor került megrendezésre az első Márton-bál. Évek óta érlelődött a gondolat arról, hogy szülők, pedagógusok és az iskolát támogatni kívánó emberek a hétköznapiakon kívül is találkozza-

nak egymással. A Szülői Közösség kezdeményezésére ez végre megvalósult. Szeretettel hívtunk és vártunk mindenkit, aki úgy érezte, hogy tud segíteni, hiszen a bál jótékonyági céllal került meghirdetésre. A bevételből a szociális hátrányokkal küzdő családok gyermekeinek kirán-

dulásához, színház- és hangverseny-látogatásához kívántunk hozzájárulni.

Az iskola díszterme báli pompába öltözött, így fogadta a másfél száz bálozót. A vendégeket Jantos Istvánné, az iskola igazgatója köszöntötte. A köszöntők sorában Ribár János esperes úr Dávid táncát

idézte fel, biblikus magyarázatát adva az öröm, jókedv, vidámság léleképítő erejének. Szólt arról a csodálatos egybeesésről is, miszerint Luther Márton ezen a napon kapta meg a keresztség szentségét, amiért a Márton nevet szánták neki a szülei.

„A bornak Szent Márton a bírása” – tartja a mondás, s ennek jegyében a pohárköszöntőt Németh Béla polgármester mondta el, majd Antali Zoltán táncpedagógus tanítványai (Fehér Olívia és Kovács Gergő) tánca nyitotta meg az első Márton-bált. A jóhangulatról, amely kora hajnalig kitartott, Fehér Béla és zenekara gondoskodott.

A nagylelkű felajánlásnak és segíteni akarásnak köszönhetjük, hogy nagyon sok értékes tombolatárgyat tudtunk kisorsolni. Az eladott jegyekből befolyt összegből megvalósulhat a nemes cél: a nehéz sorban élő gyerekek hátrányainak enyhítése. Köszönjük az ajándékokat, Isten áldása legyen az ajándékozók! Isten legyen mindenkivel, aki akár a legcsekélyebb módon is hozzájárult a bál sikeréhez!

Végezetül egy kis tájékoztatás arról, hogyan kapcsolódik a liba a Márton-naphoz. Márton Savaria külvárosában született 316-ban vagy 317-ben. A legenda szerint besorozták a római hadseregbe. Nemcsak vitézségével tűnt ki, hanem jó-

ságával, a betegek és a szegények iránti részvétével is.

A legenda szerint egy télen Amiens városkapujánál megpillantott egy didergő koldust, s annyira megszánta, hogy köpönyegét levéve kettéhasította, s felét odavetette a szűkölködőnek. Ezután éjjel, álmában megjelent neki Jézus, és tudomására hozta, hogy koldus alakjában vele tett jót. A látomás hatására tizennyolc éves korában megkeresztelkedett, s húszévesen elhagyta a katonai pályát.

Ezután hazatért, hogy a keresztény hitet terjessze. Később Franciaországba ment, ahol 371 körül a nép és a papság Tours püspökévé választotta. Márton nem vágyott a püspöki rangra. Inkább elbújt rajongói elől, remete szeretett volna lenni. A polgárok azonban mindenféle keresték. Végül a libák közé menekült az istállóba. Ahogyan azonban a libák meghallották az emberek közeledését, gágogni kezdtek. Erre az emberek kinyitották az istállóajtót, a libák pedig elárulták Márton rejtekhelyét. Így ő is belenyugodott a közakaratra, s a libák közbenjárásával elfogadta a püspöki széket. Innen ered a „Márton lúdja” elnevezés.

Mint püspök továbbra is szigorú, önmegtartóztató életet élt, ő építette a város első keresztény kápolnáit, s a hagyományok szerint emberszeretete, jósága, irgalmassága, egyszerűsége, igazságossá-

ga, és kiváló szónoki képessége nagyon népszerűvé tették.

Úgy tudni, meggyőző és hiteles püspök volt, aki az imádságot és a lelkességet össze tudta egyeztetni a jótékonyssággal.

Időszámításunk után 397-ben hunyt el. Ő az első keresztény szent, aki nem mártírként emelkedett az oltárokra.

Márton-napi hagyományok

Márton-napon országsszerte lakomákat rendeztek, hogy egész esztendőben bőven ehessenek, ihassanak. Úgy tartották, minél többet isznak, annál több erőt és egészséget isznak magukba. Ilyenkor már le lehet vágni a tömött libát. „Aki Márton napon libát nem eszik, egész éven át éheznek” – tartották. A liba csontjából az időjárásra jósoltak: ha a liba csontja fehér és hosszú, akkor havas lesz a tél, ha viszont barna és rövid, akkor sáros. Az aznapi időből is jósoltak: „Ha Márton fehér lovon jön, enyhe tél, ha barnán, kemény tél várható.” Egy kalendáriumi regula szerint: „Márton napján, ha a lúd jégen jár, akkor karácsonykor vízben poroszkál.”

„A bornak szent Márton a bírása” – tartja a mondás, azaz ilyenkor iható az újbor. Más jelentése szerint az őszi időjárás dönti el, hogy milyen lesz a bor.

FEHÉR BORBÁLA

Rajzolni küldetés

1985. október 20-án születtem Orosházán. Tanulmányaimat az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnáziumban kezdtem el, és folytattam az érettségig. Jelenleg a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem harmadéves közlekedésmérnök szakos hallgatója vagyok, Budapesten.

Rajzolásal hobbiként foglalkoztam már kiskorom óta, de az utóbbi 3 évben több időt szánok erre. Sajnos nincs sok lehetőségem rá, hogy tanárok és művészek segítségét kérjem fejlődésemhez. Ennek leginkább az időhiány és a továbbtanulás az oka. A tavalyi év során Frömmel Gyula festőművész foglalkozott a ZMNE-n egy alkotócsoporthal, köztük velem is.

Egyéni kiállításom eddig csak a Városházi Galériában volt, Orosházán. A kiállítást Pribék Endre festőművész, rajzpedagógus nyitotta meg 2007. január 17-én, ezen körülbelül 50 fő vett részt, valamint a kiállítás időtartama alatt (február 28-ig) sokan tekintették meg képeimet.

Emellett az orosházi Amadeus kávéházban rendszerint megtekinthető néhány képem, valamint a ZMNE-n állítottam már ki néhány társammal együtt, továbbá egy nemzetközi alkotótábor során voltak láthatók a rajzaim Gödön. Grafikai tevékenységemmel célokom, hogy tökéletesísem rajztudásomat, és hogy újabb képekkel gyönyörködtessem, illetve gondolkodtassam el a látogatókat.

Március elejétől az interneten is megtekinthetők munkáim, a kiállításomról készült rövid videó és egy rövid önéletrajz. (Cím: www.galleryofbazol.atw.hu)

BAJI ZOLTÁN

Esélyeink, reményeink I.

Színváltások kora

Amikor elgondolkodtam azon, hogy itt Orosházán élve milyen esélyeink vannak, mennyire meghatározó az ember számára a vidéki lét, akkor csakis azt tehettem, hogy megpróbáltam sorakoztatni mindazokat a tényeket, amelyek meghatározták vagy meghatározzák mindennapi életünket. A vidékiség mindig is bélyeg volt, ma is az. Mércét jelentett és jelent, enyhe lenézést, kevésbé érvényesülést. A vidéki értelmiségi mindig is tízszer annyit küzdött az elismerésért, mint egy nagyvárosi, s akkor is csak csurrant neki valami. Persze aki másként akart élni, az elhagyta a vidéket, s ment a nagyváros forgatagába. Aki azonban maradt és értelmiségivé lett, az felelősséget vállalt, hogy körülötte egy kisebb-nagyobb közösség sorsa merre fordul, mi lesz vele. Ez mindenképpen igaz Orosháza vonatkozásában is. Abban pedig mindenkinek szíve-joga van, hogy válasszon. Több évtized tapasztalata és az itteni élet ismerete egy város sorsa, kultúrája, lakóinak lelkesedése vagy közömbössége vett rá arra, hogy összegezzek. Tettem ezt azért, hátha érdemes az egész továbbgondolásra! Továbbgondolásra önmagam számára, és esetleg másoknak is.

Különös világba csöppentünk, mire a naptárban 2000 utáni számozással kezdtük sorakoztatni az éveket. Volt persze ennek előzménye tisztességesen, minnek hatásait most már egyre jobban érezzük. Az emberek nagy része várta a csodát, hogy a 21. században éljen, hogy más lesz a világ. De valami annyira elromlott, hogy szinte reménytelen minden. Talán most fog kiderülni sok eszméről, hitről az, hogy jól vagy rosszul gondolták.

A 21. századból eltelt most már hat év (igaz nem sok ez az idő oszlopán), s látjuk, hogy a várakozás inkább csalódást hozott, mintsem örömet vagy boldogságot. Elmondható ez a világról, elmondható ez itthonról, szűkebb hazánkról, Magyarországról, s az egész Kárpát-medencéről, a magyarság sorsáról. Elmondható egészen szűk élésterünkben, Orosházán is. Az unióhoz való csatlakozásról egyre inkább kiderül, hogy bizonyos körök politikai sikerét szolgálta, nem pedig a *magyarság igazi érdekeit*. Most is akkor letünk a részei valaminek, amikor inkább a megszorítások érvényesülnek, s nem a felemelkedés. De vajon miért? Erre próbáltam magamnak választ adni.

Bárhogya is tekintem a dolgokat, mindez hasonló, mondjuk, a felvilágosodás

korához. Nagy reményekkel indult minden, s hitték, hogy tudással, könyvvel meg lehet váltani a világot. S volt, aki istenné nőtte magát, de aztán ő is a porba hullt. Az emberek azonban nem tanultak, nem akarnak tanulni, vagy inkább úgy hiszik, hogy velük az nem történhet meg, s mégis megtörténik. Aztán kiderült, hogy nem sikerült, de valahogy a palackból kiszabadult a szellem, a világ felpörgött – ma ezt már így mondjuk –, s aztán a baj bajra jött, s olyan dolgok birtokába jutottunk, amivel bármikor meg tudjuk már semmisíteni önmagunkat. De ezt is tudjuk, s hozzászoktunk, hogy ez lehetséges, ettől még vasárnaponként nyugodtan ebédelünk. A felvilágosodás kora is átalakult, s lett a modern világ... Világpusztító háborúk, szétदारabolt országok, széttépett népek, de attól sem riadt vissza a „modern ember”, hogy népcsoportokat irtson ki. Okot mindig lehetett találni, akárcsak az ókori mesében: *A farkas és a bárány egy patakban itták a vizet. A patak felső folyásánál a farkas ivott, alsó folyásánál a bárány. A bárányra ráförmedt a farkas: Menj innen, mert felkavarod a vizet. De nem feléd folyik a víz, hanem felém. Akkor is, ne vitatkozz velem, s hamm, bekapta.* Így van ez a nagyobb hatalommal is, meg a kisebbel egyaránt. Ebben a világban élünk. Ezt a világot hagyjuk örökül?

Mindez nem csupán a világ sorsának alakulásában, hanem a magyarság életének színváltásában is igaz. Mert reménykedve vagy csak elkeseredettségben, avagy a lázadás szelleme ragadta magával? Mindegy ma már, de abból a szempontból nem, hogy olyan örvényébe került, amelyben léte inkább a vergődés, inkább csak a gerjesztett remény, de valójában a megsemmisülés felé száguld az a vonat, amelyre felszálltunk. Lesz-e megálló, valahol egy kisebb állomás, újragondolni az egészet? Lesz! De talán nem itt.

Én most is, mint már annyiszor, Erdélyben látom az erőt, amely megteszi majd azt a lépést, amit az anyaország nem tud, s nem is akar. De egyre jobban mellé állnak a trianoni döntéssel kívülről rekedt területek magyarjai, s úgy hiszem azok is, akik más nációhoz tartoznak, de tudják, hogy a felemelkedést mégis a magyar szellem adja. Persze ennek a szellemnek még sokféle öntisztulási folyamaton kell keresztülmennie.

Ahhoz a hitevesztett embernek, hitevesztett magyarságnak ismét meg kell találnia a hitét.

Ezeken töprengtem mostanában, s próbáltam valamilyen lehetőséget megfogalmazni. Persze ezt nem csupán nemzedékem viszonylatában, hanem egy város, történetesen Orosháza összefüggésében is érdemes vizsgálni, vagy legalábbis néhány szempontot felvetni, a továbbgondolás okán.

Milyen lett a világ?

Az évezredes fejlődését végiggondolva az emberiségnek minden új, minden civilizációs sikere a csoda és szenvedés keveredése. Többévezredes tudás teremtőereje eredményezte a ma sikereit és egyben kudarcait is. Kiderült egyértelműen – amit lehet, hogy a régiek már tudtak –, hogy a jó szándékú politikai akarat nem mindig elég, de nem egyszer az is kétarcú. Egyrészt lehet siker rövidtávon, és kudarca a hosszabb időskálán. Jó példa erre: a Tisza árterületének, az Alföld vadvízeinek lecsapolása csak rövidtávon hozott sikert, ma már egyre inkább mondják, hogy bizonyos szempontból káros, az árvizek, a földek tápértékeinek csökkenése ma már mind hátrányt jelent, arról nem is beszélve, hogy a természet rombolása, az élővilág pusztulása felbecsülhetetlen kárt okozott. De hasonló példákat hozhatunk, hogy az alföldi kőolaj-kitermelés csak pillanatnyilag jelentett sikert, s aztán munkanélküliség, a földek minőségi rontása maradt hátra. Arról nem is beszélek már, hogy a parasztság természetes életkörülményeinek megszüntetése, az életmód megváltoztatása, az iparba, a városba való „önként vállalt” költözése, hosszú távon a közösség szétrombolását, az erkölcsök fellazulását, a normák semmibe vételét eredményezte. Gyermekeink örökségét aláástuk ezzel, olaj és föld itt nálunk az egyik győzelmét jelentené, de nem az. Az olaj még mindig úr, bár leginkább úgy tudjuk, már kimerült, de mégis vannak érdekek, titkos tervek, s így jó minőségű földek kikerültek a művelésből, mert magasabb érdekek azt kívánják. A kisember pedig nem tehet semmit.

Gondjainkat növelő tényezőksorát lehetne még említeni. Pusztulnak megmaradt erdeink, kevesebb az oxigén. A közeli élésterünkben is láthatunk erre példát, hogy csupán Gyopárosfürdő tekintetében mennyire nem törődünk a fás, ligetes természeti környezettel, legalábbis azzal nem, amelyik nem esik az aktuális politika homlokterébe. Egyik oldalon építet-

tünk, másik oldalon pusztítottunk, de az egészségek a középpontjában a gazdaságosság, a mindenképpen gazdasági nyereség a döntő. De milyen áron történik mindez? Ez már a politikát nem érdekli.

A gazdaság pénzéhes, nem törődik az értékekkel. A láncot, a hagyomány láncát, a vélt, de az idő múlásával mindenképpen kialakított szeretet láncát tépték szét és tépik ma is rendületlenül – a liberális és posztkommunista gondolkodókkal együtt – a globalizáció jegyében, annak kiszolgálóiként a gazdasági élet irányítóivá lett egykori apparatszikok.

A „nem tudom, kihez tartozom” magatartás lett a jellemző. Fialatok gyakran már csak a nagyszülőket ismerik, de korán elvált családoknál az sem ritka, hogy vagy csak a nagyszülők egyikét vagy azt sem ismerik a gyerekek. Magam is találkoztam ilyen diákokkal, mikor arra ösztökéltem őket, hogy állítsák össze családfájukat. Ez lesz annak a világfelfogásnak az alapja, hogy „lebegek a világban”. De ezáltal én teszem magam rabbá, kiszolgáltatottá; így leszek rabszolga, mert én szolgálatom ki magamat.

Most már kérdem, hol van a rendszerváltás? Lett-e rendszerváltás?

Ezt akartuk?

Pesszimista vagyok e tekintetben.

K. FÜLÖP BÉLA

Igaz lehet?

Mennyi ázsiai?

Megdöbbenve hallottuk és olvastuk, hogy a magyarországi kormány 1 millió embert akar behozni a következő években Ázsiából a népességfogyás érzékelhető tragédiája miatt. Sajnos esztendőnként valóban 40 ezer személlyel vagyunk kevesebben ebben az országban, amit egyre nehezebb „hazánknak” nevezni. Különösen, hogy valaki nagyon magasról „lek...ázta” az országunkat, azaz mégis a hazánkat. Arról is olvastunk, hogy ezt a tervet titokban akarták tartani, de az egyik internetes honlapon ez a szöveg állt: „Tíz évig nem kerülhetett volna nyilvánosságra »A kormány migrációs stratégiája«!” Ez egy januári keltezésű tanulmány, amelyet a KDNP (Kereszténydemokrata Néppárt) szerzett meg. A dokumentumot Dr. Semjén Zsolt pártelnök tárta a nyilvánosság elé a Hír TV-ben. A tanulmány a magyar lakosság akár 10 százalékát is ázsiai betelepítettekkel töltené fel.

Megdöbbenünk! Megdöbbenünk? Vagy továbbra is megyünk 21. századi rabszolgaként a nyugati tulajdonú Tesco-

Tej- és tejtermék-érzékenység

A természeti hibát mesterségesen ellensúlyozzuk.

A tej és tejtermék iránti érzékenység ún. genetikai hibából adódó betegség és nem gyógyítható. Az ebben szenvedőknek nem szabad ilyesmit fogyasztani, mert géneikből hiányzik a laktózt (tejcukrot) bontó enzimet kódoló (előállító) gén.

A tej és a tejtermékek a kalcium és a D vitamin pótlásának kiváló forrásai. A laktóz- vagy más néven tejcukor-érzékenység azonban épp e táplálékcsoport fogyasztását zárja ki. Nézzük, milyen egyéb úton fedezhető a szükséges ásványi anyag és vitaminkészlet!

A laktóz a tejben és a tejtermékekben megtalálható cukorfajta. Az emberi szervezetben történő lebontását a laktóz enzim végzi. Ennek hiányában, vagy nem megfelelő működése esetén a tejcukor a vékonybélben nem szívódik fel, helyette a vastagbélben található baktériumok bontják le. A folyamat azonban fokozott gázképződéshez vezet, haspuffadást, hasi görcsöket, hasmenést, hosszútávon fogást okoz.

A laktóz-érzékeny betegeknek éppen ezért speciális étrendre van szükségük, melynek azonban továbbra is biztosítania kell a szükséges kalcium és D-vitamin utánpótlást. Ennek egy lehetséges módja a kalciummal dúsított termékek fogyasztása. Választhatunk szójatejet, narancslét, vagy rizstejet, a lényeg, hogy a kalciummal kiegészített változatot keressük, de lehet kalciumos pezsgőtablettával is.

A halfélék közül a szardínia különösen gazdag kalciumban. A konzervváltozat, mely apró csontokat is tartalmaz, még dúsabb.

ba, Metróba, plázákba kétséges eredetű élelmiszereket és felesleges cikkeket – lát szólóg olcsón – vásárolni? Mindegy, teljesen mindegy, hogy 10-20-50 év múlva lesz-e még magyar a Kárpát-medencében?

Megdöbbenett Dr. Bene Éva szív- szagató könyve *Megdől az életfa* címmel. Már a könyv elején ez a kérdés hangzik el: „A magyarság legfontosabb sorskérdése a megmaradás; lesz-e magyar nemzet a 22. században?”

Majd később, a 93. oldalon: „Az évtizedek óta ható agymosás elérte a célját, a többség homokra épít, az istentelen lelkiüretű emberekből álló tömeg pedig képlé-

A gyümölcsök egészséges étrendünk fontos részei. Kalcium-utánpótlás szempontjából legjobb választás a narancs. Egy almában 8, egy banánban 6, míg egy narancsban 48 milligramm kalcium található. Ugyanennyi kalciumot juttathatunk szervezetünkbe nagyjából félcsésze aszalt szilva elfogyasztásával is.

A zöldségek közül a brokkolit, az articsókát és a leveles kelféléket keressük, ha igazán magas kalciumbevitelről szeretnénk gondoskodni.

A D vitamin utánpótlását kiválóan szolgálja a halfélék fogyasztása. Megközelítőleg 90 g lazac, makréla vagy tonhal több D vitamint tartalmaz, mint egy csésze tej.

A kalcium-utánpótlás mindenki számára egyaránt fontos, hiszen segítségével erősíthetjük meg csontjainkat, s kerülhetjük el az idős korban jelentkező osteoporózis, vagy más néven csonttrikulás kialakulását.

Ásványi anyag és vitamin pótlásáról gondoskodhatunk természetes úton, megfelelő étrend, elegendő szabad levegőn való tartózkodás segítségével, de választhatjuk kiegészítő készítmények szedését is. Ebben azonban mindig kérjük szakember segítségét, az életkornak megfelelő mennyiségek meghatározása miatt.

Mivel a csontképződéshez nemcsak kalcium és D vitamin, hanem magnézium is szükséges, ami egyben fokozza a csontok rugalmasságát (gátolja a törést), így célszerű magnézium-kiegészítés pl. magnéziumos pezsgőtabletta vagy magnéziumcitrát formájában. A magnéziumot más, egészséges embereknek, különösen idősebb korban célszerű szedni a csonttrikulás gátlására.

Dr. KISS A. SÁNDOR

keny, puha masszává silányult, amellyel azt tesznek, amit akarnak.” Tulajdonképpen bármilyen hazugság beadható neki. És játékszerré válik. „A történelem világosan bizonyítja az erkölcsi hanyatlás és a társadalom szétesésének az összefüggését.”

A híres doktornő nem tagadja, szerint az istenhit elvesztése okozta és okozza hazánk tragédiáját: alkoholizmus, öngyilkosság, drogozás, értelmetlen élet, züllés, szétment családok, kallódó gyerekek.

1 millió ázsiai fog kisegíteni minket a bajból?

RJ

Hihetetlen, hihetetlen, hihetetlen!

Az a hihetetlen, hogy egy ilyen témában – gyermekpornó – hivatalosan tiltakoznunk szükséges, ahelyett hogy ezt mindenki egyöntetűen és felháborodva elítélné!

Gyermekpornó: közösen tiltakoznak a történelmi egyházak

A magyarországi történelmi egyházak közös közleményben foglaltak állást a büntető törvénykönyv (Btk.) tervezett módosításával kapcsolatban.

Állásfoglalásuk szerint a gyermekek egészséges szexuális fejlődésének semmiképpen sem része az, hogy pornográf felvételeket készítenek róluk.

A Magyarországi Evangélikus Egyház is kifogásolja, hogy a Btk. olyan módosítását terjesztették az

Országgyűlés elé, amely büntetlenséget

ígér azoknak, akik 14 és 18 év közötti fiatalokokról – azok beleegyezésével – saját használatra pornográf felvételt készítenek. Az egyházi vezetők azt is szeretnék elérni, hogy – más európai országokhoz hasonlóan –

Magyarországon is fokozottan ellenőrizzék a szexuális tartalmú kiadványok forgalmazását.

A magyarországi történelmi egyházak vezetői fokozott felelősséget éreznek a gyermekekért és a fiatalokért, akiknek száma drámaian csökken, testi-lelki állapotuk az utóbbi években észrevehetően romlik – olvasható a közleményben.

Egyházi vezetőink tiltakozását egy személyes élménnyel egészítem ki: 2007. február 27-én a Békés Megyei Közgyűlés

Etnikai, Kisebbségi, Nemzetiségi, Vallásügyi és Ifjúsági Bizottsága ülésezett, amelynek tagja vagyok, és mivel a megyei drogprogramról is szó volt, ezért bátorítottam kérni a bizottságot, hogy terjessze a megyei közgyűlés elé a gyermekpornó felháborodott és feltétlen elutasítását. A bizottság 4:2 arányban fogadta el javaslatomat, vagyis ketten nem! Sőt, az egyik bizottsági tag majdnem felháborodott hangon vitatkozott velem, velünk, hogy nem kell ezzel a témával foglalkozni. Az illető kemény szocialista. Döbbenet és hihetetlen! Ahelyett, hogy a baloldal is felháborodva és undorodva utasítaná el ezt a mocskot, a bűnnek ezt a perverz megjelenését, még vitatkozik! Hihetetlen, hová sülyedtünk! Ennek nem lehet jó vége! Is-ten irgalmazzon nekünk!

RIBÁR JÁNOS

Csillagház Lakóotthon

Otthonunk 2005 áprilisában nyitotta meg kapuit Csorváson azzal a céllal, hogy mozgássérült fiatalok, felnőttek rehabilitációs célú otthona legyen.

Szándékunk, hogy az ország bármely területéről idekerülő felnőttek – pár évet eltöltve itt nálunk – megfelelő felkészítő

szakmai program mellett önálló otthonot létesíthessenek, megszerezve a szükséges készségeket ennek megteremtésére, önmaguk ellátására, ügyeik önálló intézésére.

A lakóotthon családias hangulatú, maximum 14 fő férőhellyel, ahol teljesen

akadálymentes, kellemes környezetben élhetnek lakóink.

Szintén csorvási székhellyel működik Támogató Szolgálatunk, mely fogyatékos személyek segítségnyújtásával foglalkozik saját otthonukban, gondolva itt az öltöztetésre, mozgatásra, felolvasásra,

Szabálytalan riport egy kisfiúról, március idusán

Évekkel korábban történt március 15-én, Orosházán. Nincs nagy sürgés-forgás, embersziget állja körül a Kossuth-szobrot és ünnepel. Szép idő van! Szép nap! Egy kisebb csoport az Alföld szálló feljárójának lépcsőiről – mint valami alkalmi tribünről – nézi, hallgatja az ünnepi programot. Magam is ott állok, meg az a fiatal édesapa is, aki hároméves forma kisfiát nyakába ültette, hogy az még nálunk is többet, messzebbre lásson.

Ez a kis emberke – ötlík eszembe – még nem tudhatja, nem értheti, mit jelent nekünk, felnőtt magyaroknak „ezernyolczáznegyvennyolc”. Ő még nem boldogul el a felnőtt érzelmek, okok, célok világában. Azt sem tudhatja, hogy Orosháza közönsége 1904 óta róhatja le kegyeletét Kossuth szobra elé.

Tévedtem! Ez a kedves kisfiú ennél sokkal többet tudott. Belopta magát a körülötte álló, lélekben is ünneplő emberek szívébe. Kérdéseivel tette ezt, melyeket édesapja válaszaival együtt megpróbálok szó szerint idézni:

– Apa, Kossuth Jalost ünnepeljük?

– Igen kisfiam.

– Itt van eltemetve?

– Nem, Budapesten, egy nagy temetőben.

– Apu, mi az a koszorú? Virág?

– Igen kisfiam, sok virág egybekötve.

– Miért rakják a sok virágot a szoborhoz?

– Tiszteletből!

Most én is tiszteletből írom e sorokat, kedves kis barátom. Nemcsak Kossuth, Petőfi, Táncsics és a többi nagyok, és nemcsak történelmünk legfényesebb lapjainak okán. Nemcsak elveszettnek hitt, történelmünk során többször is mellőzött ünnepünk okán. Temiatad is, édesapád miatt is, mindannyiunk miatt, akik e napon „a hit, remény és szeretet” oltalma alá szeretnénk ajánlani Téged.

VERASZTÓ ANTAL

Nekem még mindig fáj!

Emlékezzünk Gombkötő Mihályra!

Testvéri és baráti szeretettel gondolkok még most is Gombkötő Mihályra, aki tavaly, 2006. január végén ment haza, vagyis hunyt el, de mi hisszük, hogy mégis hazament, örökre haza. Akkor is megemlékeztem a Harangszó újság hasábjain róla, aki a kardoskúti evangélikus gyülekezet kántora, pénztárosa, mindenese volt, több évtizeden keresztül. Azért is jó szívvel tettem ezt, hiszen emléke a mi szívünkben, akik ismertük őt, most isél.

Amiért újra tollat ragadtam, annak oka van. Tavaly óta bánt, hogy a Harangszó újság szerkesztője egy nagyon fontos mondatot kihagyott az én tisztelgő megemlékezéséből. Azt írtam, hogy Gombkötő Mihályt nagyon bántotta, hogy félreértés miatt, tévedésből valakivel kon-

fliktusba került, és kölcsönös harag alakult ki közöttük és bennük. S tudom, hogy nagyon fáj neki, hogy úgy ment el ebből a földi életből, hogy nem adatott meg neki a bocsánatkérés és a megbocsátás lehetősége. Pedig csak egy nem is túlzottan fontos meg nem értése volt valakivel, amiből harag lett.

S most, az 1 évvel ez előtti elmenetelésére visszagondolva, eszembe jutott a nagyobb lecke: megbocsátani egymásnak keresztyén életünk nagyon fontos eleme. Így imádkozzuk a Miatyánkban is, hogy „bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek.”

Nekem még mindig fáj, hogy Gombkötő Mihály testvéremnek és barátomnak nem volt alkalma és módja bocsánatot

kérnie a hajdani jó baráttól, akivel valaha nagyon is jó kapcsolatban voltak.

Testvér, nekünk még itt és most módunk és lehetőségünk van átgondolni azt, ha valakit megbántottunk volna – akarva vagy nem akarva –, hogy odamenjünk hozzá, és azt mondjuk: bocsáss meg nekem! Nehogy késő legyen, mert ha elmentünk innen, ebből az életből, jóvátenni már semmit nem lehet.

Ha Gombkötő Mihály testvéremre és barátomra emlékezve elgondolkodom e témán, akkor egy dolog oldja a görcsöt a lelkemben: hiszem és vallom, hogy Isten megbocsátó irgalma minden indulatunknál, hibánknál, bűnünkénél nagyobb.

Mihály barátom, az örök világosság ragyogjon neked Jézus Krisztus által!

CZIKORA LAJOS

Gyülekezetünk honlapja elérhető a <http://oroshaza.lutheran.hu>, illetve a Magyarországi Evangélikus Egyház www.lutheran.hu oldaláról is.

Köszöntjük az új főszerkesztőt

☞ rendelőbe kísérésre, bevásárlásra, gyógyszerkiváltásra stb., tehát a mindennapi tevékenységekben történő segítségnyújtásra. A Támogató Szolgálaton belül szállítói szolgáltatást is végzünk, mellyel mozgásérült személyeket tudunk, akár kerekesszékekkel, szállítani a kívánt helyre.

Harmadik szolgáltatásunk a szenvedélybeteg lelkizásában segítséget nyújtó Közösségi Centrum, melynek keretein belül, például az alkohollal, szerencsejátékkal stb. küzdő egyéneknek nyújtunk támogatást. A közösségi segítség magában foglalja a család és a személy közvetlen környezetében élők bevonását a probléma megoldásába, valamint azt, hogy együtt próbálják feltárni azokat a lehetőségeket, utakat, amelyek felhasználásával könnyebben, sikeresen megszabadulhat a szenvedélybetegségetől. A közösségi szolgáltatásunk teljesen díjmentes és igény szerint anonim.

Azt valljuk, hogy önálló életet élni elvileg bárki tud, fizikai korlátaitól függetlenül. Aki képes önálló döntéseket hozni a mindennapok feladatainak megoldására, meg tudja szervezni élete színtereit, s ezekért a döntésekért felelősséget is vállal, az felkészült az önálló élet megvalósítására.

Laurinyecz Magdolna
intézményvezető

Amédia is szent dolog. Mert nem kevés lelkét, szívét, értelmét, tudatát, érzelmeit befolyásolja, alakítja, formálja, ezért a felelőssége óriási; és ez a mérhetetlenül hatalmas felelősség is szent dologgá teszi a médiát. Az olasz kommunisták egykori – 1937-ben meghalt – ideológusa Gramsci mondogatott valami olyasmit, hogy nem az a fontos, igazunk van-e, csak legyen alkalmunk sokszor mondani akár a hazugságot is, és ha elégszer mondjuk, végül úgysis elhizik az emberek. Mocsok, ízléstelen, cinikus állítás, még ha sajnálatos módon igaz is van.

Látjuk, szomorúan látjuk, hogy a médiatermék többsége papagáj módjára szajkózza a kereskedelmi csatornák győztes rémségeit. Egyre jobban kiüresedő lelkű fiatalok hétfégi ordítása véteti észre a hazug és hatalommániás médiafilozófia rossz ízű produktumát. S ha valahol, talán egy kisvárosban, felcsillan a remény, hogy vissza lehet adni a sajtónak a rangot és a méltóságot, az reménységgel és várakozással tölt el bennünket.

Nehéz helyzetben van egy kisváros kisújsága. Mert a mulandó hétköznapi eseményekben kell felfedeztetnie az örök és múlhatatlan értékek megtartandó valóságát. S csak egy a fontos: mindig az

igazat! Az újságot a mának írják, a tegnapit már kezünkbe sem vesszük, de a 10-20-30 vagy 100 évvel ezelőtten igen. Napi hírek, heti kommentárok, leírt friss események egy idő után történelemmé válnak.

Örömmel olvastuk az új főszerkesztő Deák Ferencről idézett sajtótörvényét: „Hazudni pedig nem szabad!” A hazugság előbb vagy utóbb megbosszulja magát, és visszaüt a hazudozóra. Egy-két generációt be lehet csapni, félre lehet vezetni jól kommunikált hazugságokkal, de a megállíthatatlan történelem véresen komoly tanúsága szerint a nagy hazudozók eddig még mindig lebuktak. Még szerencsésük volt, ha csak a haláluk után derültek ki kolosszális hazugságaik, amikor már nem lehetett számon kérni tőlük semmit. Igaz, az emberi számonkérésnél lesz egy jóval rettenetesebb számonkérés, majd ott, az Örök Bíró előtt (2Kor 5,10).

Bizodalommal lapozzuk az Orosházi Életet hétről hétre!

Köszöntjük az új főszerkesztőt, Varga (Varsa) Zoltánt! Jó munkát kívánunk, és legyen ereje mindenkor igazat szólni! Mert a média, és azon belül is az újságírás, szent dolog.

RIBÁR JÁNOS

Áll a bál!

A tévé képernyőjén pazar jelenet volt látható. Az operabálról szólt a tudósítás, nem egy szokványos szórakoztató bálról. Sokkal többről volt szó, mint szórakoztatásról, mint amilyenre mi idős korban szívesen, nosztalgizva emlékezünk vissza: ifjúságunk hajdani boldog bálozásaira. Nem, itt nem erről volt szó.

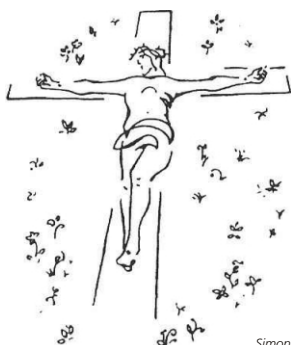
Amit ott – a képernyőn – láttunk, az eszeten fényűzés volt, pazarlás a javából. Végtelen szomorúság látni azt, hogy vannak százezrek, vagy talán már milliók is, akik nem tudják kifizetni a gázszámlájukat, vagy nem tudják kiváltani az orvosságot, s lám, van néhány száz ember, aki tobzódik a földi javakban. Nem értem a tévét sem. Miért kell hivalkodniuk ilyen elképesztő dolgokkal?

A legolcsóbb belépőjegy 60 000, azaz hatvanezer forint volt! S volt ennél drágább is, 240 000, azaz kettőszáznegyvenezerért. S mennyibe kerülhettek a ruha-költemények? E problémánál már fel sem vetjük a keresztyén szemléletet, de a szociális érzékenységre bizony rákérdezhetnénk. S csodálkozhatunk-e azon, hogy sokakban mindez gyűlöletet és irigységet ébreszt?

Talán enyhít zúgolódásomon, hogy állítólag, jótékony célra is szántak valamiképp a rendezők, ám kétség támad az ember szívében! Ha jól hallottam, a nagyon sokmillió bevételből egy kórháznak juttattak másfél milliót. Fájdalom és könny!

Nem az a baj, hogy vannak jómódú emberek, hanem hogy éppen ők a lelki szegények, s ez a szegénységük abban is megmutatkozik, hogy fel sem tudják fogni azok sorsának nyomorúságát, akik egy hónap alatt a legolcsóbb báli belépőjegyet sem tudnák megvásárolni. A pénzhez értenek, semmi más. A pénz meg nagyon mulandó. Csak a szeretet örök, a felebaráti szeretet, nélküle semmik vagyunk.

CZIKORA LAJOS

Simon András rajza

Erről beszélni kellene!

Elnézést kérek, de néha kényes kérésokről is szót kell ejtenünk. Mert ha nem is beszélünk valamiről, az attól még létezik. Nemrég egy esküvőn vettem részt a Polgármesteri Hivatalban. Szép volt a díszlet, a halk zene, s persze az ifjú pár is. A boldogság, az ifjúság, a meghatottság amúgy is széppé varázsolta őket.

Majd bejött a csinos és rokonszenves anyakönyvvezető hölgy, aki lebonyolította a kötelező ceremóniát, megállapította, hogy a házasságkötésnek törvényes akadálya nincs. Következtek az aláírók: előbb a menyasszony, s őt követve a vőlegény. A házasság jogi értelemben megkötött.

Az anyakönyvvezető kijelentette, hogy a törvény nevében házastársaknak nyilvánítja a fiatalokat, és azután kedves emberi dolog történt, az ifjú házaspár virágcsokorral köszöntötték egymás szüleit, végül összecsendültek a pezsgős poharak, és vége is lett a hivatalos, egy életre szóló szerződés megkötésének.

Mégis hiányérzetem volt. Valahogy túlságosan hivatalos, sablonos volt az egész ceremónia. Amikor az én gyerekeim esküdtek, akkor még volt beszéd, intő szó, figyelmeztetés az élet nehézségeire. Most nem volt semmi. Régen volt egy olyan anyakönyvvezető, aki olyan beszé-

det tartott az ifjú párnak, hogy még egy lelkész is megirigyelhette volna.

Vagy felvetek egy másik témát, ha ezzel az előbbivel nehezen is illeszthető egybe. Azt, hogy sokan elhamvasztják a hozzátartozójukat. Félreértés ne essék, nem a hamvasztás ellen van kifogásom, hiszen nagyon régi temetkezési gyakorlat ez, olykor még a járványok miatt is alkalmazták. Itt is feltűnik az, hogy kiüresedett a ceremónia, ha van egyáltalán. Nem eltemetik az urnát, vagy nem a falba helyezik, sokszor még egy szál virág sem kerül rá, még egy imádság sem hangzik el a temetésen, sőt még üres frázisok se, se hogy se vesznek búcsút attól, aki elment. Vagy esetleg hazaviszik az urnát, előbb a tisztaszobába kerül, majd lassan kiszorul a lakásból, talán a kamrába, a befőtt üvegek közé, aztán a kuka. Hát ennyit érdemel az a szeretett hozzátartozó? Az az édesanya, akitől az életet kaptuk? Vagy az az édesapa, aki törte magát, hogy felnevelhessen? Irgultak a betegágyánál, tanítottak, neveltek, szerettek... és most elmentek. Nem csak ennyit kellene értük tenni. Még csak egy búcsúztatást sem érdemeltek meg? Adjuk meg a tiszteletet a halottainknak! Aki ezt kéri:

CZIKORA LAJOS

Szerkesztőségi megjegyzések

Néhány megjegyzés Czikora Lajos érzékeny lélekből fakadó írásaihoz: általános téma a lelki kiüresedés és eldurvulás.

1.) Az „Áll a bál!” látványa, a sokmillió rongyozás sokakat felháborított, de a hatalom bitorlóinak törvényesnek mondott értelemben joguk van hozzá. Mint ahogy a 60 ezres belépőjegynek kevesebbet keresőknek, vagy kevesebb nyugdíjat kapóknak is joguk van fázni és éhezni, vagy rosszul táplálkozni. Ez egy ilyen világ. Hajdan elvtársi mulatás volt, de legalább nem mutogatták, most az utódok és leszármazottak büszkén hengegnek. Lehet, hogy ez a népakarat!? Demokrácia van.

2.) A házasságkötés és a temetés (morbid az összekapcsolás, de nem tiltott) ceremóniáinak az üressége és formalitása teljességgel érthető. Egy mai fiatalnak – tisztelet a kivételnek – a szeretetről, hűségről, tisztaságról szóló szép beszéd csak bla-bla, amit a milliókért bálozók hitettek el otromba tévékanálisaikon. S minket nem zavar a hivatalos hely hivatali üressége, mert van, ahol komoly mondanivalót fogalmazunk meg Isten nevében, és ez a tartalom egyrészt az alkalmat, másrészt az életet is gazdaggá teszi. A temetés elkorcsosodása már az emberi lélek tragikus elkorcsosodásának a jele. Magát megnevezni nem kívánó sírásó mesélte valahol az egyik községben, hogy egy jómódú házaspár a sírásó markába nyomott X ezer forintot, hogy ott a koporsó, ássa el valahol a temető sarkában, ők sírhelyet sem akarnak. Hogy miről kellene beszélni? Arról, hogy Istenbe és Krisztusba vetett hit nélkül végzetes katasztrófába torkollik az életünk. S ennek a bacilusnak a hatása nem azonnal jelentkezik, mint ahogy a rákkeltők is generációk múltán fejtik ki kárhordozó hatásukat. A végzetes katasztrófa neve hagyományosan: kárhordozat.

erjé

Az egész élet meg az öröm is biokémia

A természettudományi, így a kémia törvényei is öröktől fogva vannak, Isten alkotásai.

Az emberiséget talán két dolog foglalkoztatja leginkább: a halálfélelem és a boldogság utáni vágy. Lehet vitatkozni, hogy az utóbbit keresni kell-e vagy megélni, de aki élt már át túláradó eufóriát egy hatalmas koncerten, a szerelmét átölelve vagy rácsodálkozott már az őszi faleveleken átszűrődő napfényre, az tudja, rogy ez az érzés benne született meg és ez a legfontosabb. Felvetődik a kérdés, milyen belső változások játszódtak le a szervezetünkben, annak egyensúlyában?

Az egész életünket a különböző hormonok oda-vissza hatása, azok egyensúlya vagy éppen felborulása szabja meg. Egyik ilyen hormon az endorfin, amiről az alábbiakban lesz szó.

A hétköznapiak szinte mindennap bebizonyítják az ősi mondás igazságát, miszerint a tett és lélek karöltve őrzik egymás egészségét. E kettő együttlétét mutatja „egész-ség” szavunk is. A pozitív gondolatok és érzelmek mérhető kémiai változásokat indítanak el szervezetünkben. A többnyire jó hangulatú, derűs emberek immunrendszer erősebb, ritkábban betegszenek meg és könnyebben gyógyulnak. A tartós stressz és rossz hangulat azonban mérhetően hátrányos kémiai folyamatokat eredményeznek, így az immunrendszer gyengüléséhez vezetnek. Ugyanakkor a megnövekedett szerotonin- vagy dopaminszint gyorsan kibillenthet a rossz hangulatból.

Az endorfinok (end-orfin, endo = belső keletkezésű morfin) pentapeptid, azaz fehérjeszerű vegyületek, amelyeket ma a boldogság hormonjaként emlegetnek. Szervezetünk belső fájdalomcsillapítói és nyugtatói ők.

Az 1930-as években szereztek tudomást a kutatók ezek létezéséről. Eleinte csak azt tudták, hogy vannak bizonyos fájdalomcsillapító, eufóriát okozó vegyületek, mint az ópium és morfium, melyek a szervezetbe jutva, specifikus receptor-

kon (ingert felfogó) keresztül hatnak. Ha léteznek ilyen receptorok a szervezetben, létezniük kell olyan vegyületeknek is, amelyek ezekhez kötődnek. Így találták meg a belső örömforrásokat: az endorfinvegyületeket. Az endorfinok az opioid peptidok egyik főcsoportját alkotják, tehát fehérjemolekulák, melyeknek jellegzetes funkciói vannak. A boldogság hírnöke, a szerotonin aktiválja az endorfinok villámgyors felépülését és a noradrenalin az, ami megakadályozza ezen anyagok idő előtti lebomlását. Tehát: az endorfin a boldogságérzetet kiváltó hormon.

Egy másik hormon a melatonin (N-acetil-5-metoxi-triptamin), amely a gerincesek epifízisében (tobozmirigy) fordul elő. Ennek képződése a sötétség hatására történik. Ez a hormon felelős a jó alvásért, ugyanakkor a napfény hiányából eredő fáradtságért, az őszi-téli „szürkeségérzetért” is. Fény hatására növekszik szervezetünkben a szerotonin és a noradrenalin szintje, melyektől testünk, lelkünk felfrissül és egyben megindul az endorfin-termelés is, közben csökken a melatonin hatása.

Sokan nem elégszenek meg a szervezet maga által termelt örömszerző voltával, mert például nem tudnak olyan életet élni, ami elősegíti az endorfin szintézisét (keletkezését), ezért kívülről (per os, szájon át vagy intravénásan, injekcióval) adagolt mesterséges vegyületekkel akarják az örömezzést, eufóriát elérni, fokozni. Ezeket a mesterséges anyagokat nevezzük drogoknak.

A drogokat az emberiség a legősibb időktől fogva használta. Gondoljunk csak a sámánokra, javasemberekre, varázslókra. Az évezredek során a különböző kultúrák más-más módon tolerálták a drogok fogyasztását. Míg például a keresztény kultúránk örben az alkohol fogyasztás legálisnak számított, a kábítószereket viszont vallási alapon elítélték, addig ugyanez a fordítva volt a mohamedán, az iszlám világban, ott az alkohol került tilalmi listára. A modern korban általában kétféle okból élnek kábítószerezéssel. A fogyasztók egyik része unatkozik vagy új

élményt keres, mert életétszürkének érzi, amiből szeretne kilépni. (Ezeknél népszerűek a diszkódrogok, a kokain stb.) Amásik csoport szeretne kicsit hátat fordítani a felpörgetett, zavarosnak észlelt életének, a kínzó lelki terheknek. Ők elsősorban az ópiumhoz és annak származékaihoz nyúlnak.

Ezekről a drogozról, az élvezetéről, az eufóriáról szerezte (cannabis, heroin, LSD, ecstasy stb.) a Harangszó 2004. karácsonyi számában részletesen írtam. Ugyanott említettem, hogy az ezek által kiváltott (felismerést segítő) pszichés tünetekről is. Hogy most mégis miért írok a drogozról? Azért, mert nemhogy csökkenne a drogosok száma, hanem inkább nő, és főleg a fiatalok, a diákok körében. Jól lehet tudják, hogy a drogok tartós „élvezete” előbb-utóbb egyenes út a halálhoz. Sajnos ide kell sorolni az alkoholt is, csak az talán lassabban hat, a májcirrhosis halál útján. Felteheti valaki a kérdést: „Na és a természetes endorfin az nem káros?” Nem káros, mert az egyes hormonjaink az egészséges körülmények között egyensúlyban vannak, nem engedik káros hatásuk érvényesülését.

Gyurkovics Tibor „Mese” című írásában azt írja: *„A szerelem nem más, mint hormonjaink család játéka, ennél nem is több, de nem is kevesebb.”* Valóban ennyi volna? Mindenkinek szíve joga úgy vélekedni a szerelemlről, ahogy akar. Mindenesetre a hormonok közrejátszanak. Annyit azonban tudni kell, hogy kevés ismeretünk van ezekről a drogozokról. Az embernek az a legcsodálatosabb tulajdonsága, hogy több önmagánál. Ettől függetlenül örüljünk az agyvegyészeti felfedezéseknek, az emberi test jobb megismerésének. Mi csak felismerjük, de nem alkotjuk az ősidők óta meglévő biokémiai folyamatokat, azok összhangját. Miért nem jutunk ennél többre? Mert nem földi ember alkotásai. Ezért vallom Berzsenyivel: *„Isten! kit a bölcs lángesze fel nem ér, / Csak titkon érző lelke ohajtva sejt: Léted világít mint az égő / Nap, de szemünk bele nem tekinthet.”*

Dr. KISS A. SÁNDOR

„Mi, orosháziaiak” – Felhívás

A „Mi, orosháziaiak” III. kötete nyomdában van. Immár 102 család életútja lett megörökítve az utókor számára. Valószínűleg Ön is szeretné családját életútját (gyerekkor, iskola, tanítók, élmények, jó és rossz, a család sorsa, háború, tévesztés stb.) fényképekkel illusztrálva megörökíteni. E szándékáról értesítsen, és a megíráshoz segítséget is adok, ha kívánja. Várom jelentkezését levélben a következő címre: Dr. Kiss A. Sándor, 6726 Szeged, Fő fasor 73A/2 vagy Orosházán Koszorús Oszkár könyvesboltjához.

NÉPEGYHÁZI HÍREK

Összeállította: Csehi József

KERESZTELÉSEK (3 éven aluli gyermekek)

Páli Szabolcs János és Szemenyei Gabriella leánya

MIRELLA RAMÓNA 2006. október 22.

Nagy Béla István és Szalai Katalin leánya

ZSÓFIA NÓRA 2006. október 22.

Madarász István és Jandzsó Erika fia

DÁNIEL ISTVÁN 2006. december 24.

Madarász István és Jandzsó Erika leánya

ALEXANDRA 2006. december 24.

ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN A GYERMEKEKEN ÉS CSALÁDJUKON!

HÁZASSÁGKÖTÉSEK

Filip Mihály és Tóth Magdolna 2006. december 29.

ISTEN VEZESSE ÉS IRÁNYÍTSA ŐKET ÉLETÚTJUKON
ÉS SEGÍTSEN MEGTARTANI FOGADALMUKAT!

TEMETÉSEK (2006. december 1.–2007. február 28.)

Brestyánszki Antalné Balló Julianna (103) · Tóth Jánosné Horváth Rozália (80) · Frankó Etelka (89) · Gabnai Imre (74) · Sin Jánosné Dér Julianna (96) · Lázár János (64) · Csete Sándor (78) · Gregus Mihályné Dominkó Julianna (79) · Fehér Pálné Tobak Eszter (95) · Kabódi Erzsébet (68) · Rajki Józsefné Szemenyei Erzsébet (80) · Faragó Imre (60) · Laczi Sándor (81) · Csapó Béla (71) · Bába Béla (75) · Rajki Béláné Kovács Mária · Hári Zsuzsanna (65) · Kovács József (81) · Szula János (80) · Litauszki Jánosné Csizmadia Lenke (76) · özv. Deák Ferencné Lövei Mária (90) · özv. Száraz Ferencné Luczó Eszter (97) · Szemenyei Lajos (91) · Horváth Ferenc (97) · özv. Fazekas Andrásné (98) · Süle János (75) · Keresztes Lajos (76) · Dinka Zoltánné Dénes Etelka (76) · özv. Bálint Jánosné Csepregi Ilona (86)

A VILÁG PEDIG ELMÚLIK [...] DE AKI AZ ISTEN AKARATÁT CSELEKSZI,
MEGMARAD ÖRÖKKÉ. [1Jn 2,17]

ADOMÁNYOK AZ „OROSHÁZI HARANGSZÓ” ÚJSÁGRA

2006. november 29.–2007. február 28.

Tóth Sándor István	5000 Ft	Lovas Éva	1000 Ft
Györgyi Bálint és neje	2000 Ft	Dénes József és családja	1000 Ft
Balogh Sándorné	500 Ft	Lukács Ágnes	1000 Ft
Kovács Pálné	500 Ft	Csepregi Ervin és neje	2000 Ft
Szikora Józsefné	4000 Ft	Dérené Csepregi Klára	1000 Ft
Héjja Bálint és neje	2000 Ft	Ádász Ferencné	1000 Ft
Kovács Ferenc és neje	2000 Ft	Pál Tamásné	1000 Ft
Dr. Lehoczky György (Kaszaper)	2000 Ft	Iványi Istvánné (Budapest)	1000 Ft
Belán Andrásné	500 Ft	R. M. Iványi Lenke (Budapest)	1000 Ft
Varga László és neje	1000 Ft	Zelenka Károly	2000 Ft
Németh Istvánné	700 Ft	Benkő Barna	2000 Ft
Szilágyi Sándorné	2000 Ft	Brebóvszki István és neje	4000 Ft
Adorján Lajos és neje	1000 Ft	Horváth Ádámné	1000 Ft
Berta Sándorné	1000 Ft	Horváth Éva	1000 Ft
Pásztorszik Jánosné	1000 Ft	Csörnyeiné Horváth Andrea	1000 Ft
Nagy Dénesné	1000 Ft	Naszif Sziriusz	1000 Ft
Dr. Hajdú Mihály (Budapest)	5000 Ft	Györgyi István	1000 Ft
Lázár Pál és neje	2000 Ft	Györgyi Istvánné	1000 Ft
Sin Jánosné	1000 Ft	Pál Istvánné	2000 Ft
Nagy Rudolfné	500 Ft	Dobsa Béláné	500 Ft
Kiss Sándorné	1000 Ft	Szula István és neje	2000 Ft
Dr. Kiss A. Sándor (Szeged)	3000 Ft	Ribár Jánosné	10000 Ft
Kunos Zoltán	2000 Ft	Lánczi Istvánné	500 Ft
Petőné Rácz Erzsébet (Budapest)	1000 Ft	Németh Andrásné	2000 Ft
Győrös Sándorné	1000 Ft	Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium	4000 Ft
Pleskó Pál	1500 Ft	Molnár Lenke	500 Ft
özv. Gilde Kálmánné	1000 Ft	Kovács Máténé	1000 Ft
Sebestyén Istvánné	500 Ft	Kiss Mihályné	1000 Ft
Kovács Lászlóné	1000 Ft	Czikora Lajos (Kardoskút)	2000 Ft
Kilián Lászlóné	1000 Ft	Szekeres János	600 Ft
Gellény Ferencné	1000 Ft	özv. Csete Sándor	2000 Ft
Benkő Istvánné (Salgótarján)	2000 Ft	Szita Mihály (Kiskunfélegyháza)	2000 Ft
Szalay József	5000 Ft	Boldog Mátyásné	1000 Ft
Laszli Józsefné	1000 Ft	Pásztorszik Jánosné	1000 Ft
Nyerges Pálné	1000 Ft	Kovács Tiborné és Tímea	2000 Ft
Szemenyei Ferenc	2000 Ft	Szabó Józsefné	1000 Ft
Károlyfalvi Elemér	3000 Ft	Sonkolyos Dezső	1500 Ft
Tarr István	1000 Ft	Topai Zoltán	2000 Ft
Ravasz Katalin	2000 Ft	Vetési Imréné	1000 Ft
Dr. Ravasz Károly	2000 Ft	Név nélkül, de Istennél tudva lévő 7 testvértől	4300 Ft

Orosházi
HARANGSZÓ

Kiadja: az Orosházi Evangélikus Egyházközség (5900 Orosháza, Thék E. u. 2.) ·
Felelős kiadó: Ribár János lelkész, esperes és Koszorús Oszkár egyházmegyei fel-
ügyelő · **Tördelőszerkesztő:** Szatmári László · **Nyomtatás:** Iniciale Bt., Orosháza